Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1653 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՅՈՒԼԻՍ 1904 — 27 ՅՈՒԼԻՍ 1904 Ն.Տ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՄԻ ՓԱՐԱ

ՏԵՂ ԵՒ ՏԵՂՕՐԷՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՉԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊ ԱԼԻ ՀԱՍՏԷՍԻ, 20

ԿԱՅ ՊՈՒԼԻՍ

ՄԻ ՓԱՐԱ

ارمنیجه سوره‌سی غزته‌سی صاحب امتیازی د. جیوملك

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20, Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ԸՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ ԱՐԵՒԱԼՈՑՍԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՈՅՈՑ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 100
6 » « » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԸՆԴՈՒՆՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԵՐԱՆՈՒՅՑԻՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 պ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱՑՈՅՑ ԱՅՍ ՕՐՈՒԿՆ

1904

ՀԻՒՆ ՅՈՒՄԱՐ— ՅՈՒԼԻՍ 14 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՊԱՀՔ

ՆՈՐ ՅՈՒՄԱՐ—ՅՈՒԼԻՍ 27

ՅԱՀԱԿԱԿԱՆ.—1322 ՀԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎԱՎԷԼ 14 ՀԷՄ ՕՐ. — Թրք. 4.48 Եւր. 4.33

ԶՕՅԵՐԻ ԱՐԱՐՔ ՀԻՄՐՈՒԱՆ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1660 Յունիս 14ին Ամստերտամ մէջ կը ծագի Պօլսոյ մէջ ալ կ'ապրի Զինէլի Համամի Ս. Սարգիս և Հիսար Տիպի Ս. Նիկողայոս եկեղեցիները։

ԷՋ ՄԸ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

Ե.

ՆՈՐ ԴԱՐ

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՇՐՋԱՆԸ

(Շար. երէկի բիւէն եւ վերջ)

Հետագիրը գրեթէ միեւնոյն ժամանակ Անգլիոյ, Գաղղիոյ եւ Գերմանիոյ մէջ գտնուեցաւ (1833-1838ին)։ Վերջինիս ուշագրաւ հետեւորդ եղած հայրենասիրութիւնը կրկին մը առաւ։ Եւրոպա 1850ին հազիւ 150 միլիոն ճնիքար (*) հակելի հող ունէր, 1880ին ան. սիկահասաւ 200 միլիոնի։ Մ. Նահանգները 1850ին 22 միլիոն հեգտր, իսկ 1883ին 64 միլիոն, իբր եռապատիկը։ Նոյնն է ա. նոանաբուծութեան համար ալ. Աւստրալիա, Բարբարոսայ գլուխ եւ Լա Պլատա օր խաչնարածութեան գլխաւոր երկիրներն են, 1864ին 450,000 հակ բարդ կ'արտադրէին, իսկ 1885ին 1 միլիոն 700,000 հակ։ Բամպակի արտադրութիւնը 1870ին 2,400,000 անգլ. ակկ կը հաշուէր, 1884ին 7 միլիոն։ Հողագործութիւնը աւելի յառաջացաւ երեսուն տարուան մէջ քան նախորդ առանեւութիւնը դարուն մէջ։

Ճարտարարուեստը՝ գիւտութեան գործակցութեամբ ամէնէն աւելի օգտաւետեցաւ։ Ժ. դարուն բոլորովին նոր ճարտարարուեստ մը ծնաւ. Նորանոր մեքենաներ, մեծամեծ գործարանները նոր դարկ մը տուին կեանքի պայմաններուն ընհիմնովին յեղաշրջումը։ Ու եթէ կարելի ըլար մի առ մի թուել ճարտարարուեստի իւրաքանչիւր մասնաճիւղի պատմութիւնը, ընդարձակ էջեր պիտի գրուէր։ Անցեղակի ցոյց տամ ընթերցողներուս երկաթի և հանքածուխի արտադրութեանց փոքրիկ մէկ ցուցակը, արտադրութիւն մը որ օրուան ճարտարարուեստներու առանցքը կը կազմէ։

1810ին 9 միլիոն Թոնս էր հանքածուխին տարեկան արտադրութիւնը, 1870ին 140 միլիոն և 1880ին 344 միլիոն։

Իսկ երկաթը որ մինչեւ ԺԸ. դարուն սկիզբը փայտով կը կոմրցուէր դարընթացներուն մէջ, տակաւ առ տակաւ չտացաւ։ 1850ին 4 միլիոն Թոնս էր, 1882ին 20 միլիոնի բարձրացաւ։

*** Երբ անցեղակի տկնարկ մը կը ձգենք գիւտութեան եւ ճարտարարուեստի այն բարիքներուն վրայ, զորս օգտակարապէս վայելեց վաճառականութիւնը, չենք կրնար անփոյթ մնալ վերի վերոյ ծանօթութիւններ տալու այն երկու յեղաշրջումներու մասին որոնք ազդակ եղած են առաւտեան յառաջացման և անոր բարգաւաճման։ Ասոնց առաջինն են փոխադրութեան միջոցները և երկրորդը՝ հաղորդակցութեան միջոցները։

Մովը ազատ ասպարէզ մըն է նաւերու երթեւեկութեան եւ երբ չոգենաւերը յաղթողներն առագաստանաւերու, սոյն երթեւեկութիւնը աւելի եւս դիւրացաւ, և այսօր այն հաշիւը եղած է թէ չոգենաւ մը միեւնոյն ժամանակին մէջ 5 անգամ աւելի փոխադրութիւն կ'ընէ քան միեւնոյն առագաստանաւ մը։ Ցամաքը թէեւ սահմանափակ կը մնար փոխադրութեան համար, բայց չոգեկառքերնուն աւելի եաքը, ցամաքային փոխադրութիւններն ալ անհունօրէն դիւրացան. Ֆր. կիսաշրջանաւորի դրութիւնը անհնանալ պատաւերապիոյ մէջ 1883ին չուրջ 450,000 քիլոմեթր երկաթուղի կար ամբողջ աշխարհս մէջ, որուն 183 հազարը Եւրոպիոյ մէջ, 200 000ը Ամերիկա իսկ մնացեալը այլեւայլ տեղեր։ Ամերիկայի մէջ չինեցին Ալեանտեան Հաղորդակցի հսկայ գիծը։ Միպերիոյ գիծն ալ մեծ կարեւորութիւն առացաւ, նամանաւանդ այս պահուս, զինուորական տեսակէտով։

1895ի վիճակագրութենէ մը կը տեսնուի թէ այնտարին բոլոր երկաթուղիներուն գիծը 698 356 քիլոմեթր է, 1891 տարիէն 62465 քիլոմեթր աւելի։ Ըստ այս հաշուական համեմատութեան, 830000 քիլոմեթր ըլլալու է այսօրուան ընդհանուր գիծերու երկայնութիւնը։

Գալով հաղորդակցութեանց միջոցներուն, անհամեմատորէն յառաջացած։ Երկրմաթուղիներով նամակ ղրկելը Անգլիա սկսաւ առաջին անգամ։ 1882ին միջազգային Թղթատարական միութիւնը չուրջ 4800 միլիոն նամակ փոխադրած է, 900 միլիոն քարտ բօսդալ, 3700 միլիոն լրագիր, և 120 միլիոն յանձնարարութիւններ՝ 6500 միլիոն ֆրանքի արժանաւորութեամբ։ 1883ին 1200000 քիլոմեթր հեռագրի գիծ կար, և 153000 քիլոմեթր ընդհատեալ գիծ։ Ասոնք բնաւ կանոնաւոր անհանոցին պիտի յառաջացընէին վաճառականութիւնը, որ լիսաւն տարեան չրջանին մէջ (1830—1880) Ս.Բրտպայի եւ Ամերիկայի մէջ հարիւրին 800 աւելցաւ, և 9 միլիոնէն 70 միլիոնի բարձրացաւ։ Այս գործունէութիւնը օր ըստ օրէ բազմապատկելով կը յառաջանայ։

Փոխադրութեան եւ հաղորդակցութեանց այս անհամեմատ միջոցներով բնական է որ պիտի բազմապատկուէր նաև հարստութիւնն ալ, որուն ուղղակի հետեւութիւնը կրնայ համարուիլ նաեւ բազմամարդութիւնը։ Աւստրալիա եւ Դիւիֆօրնիա ալ սկիզբն ի վեր չրջաբերութեան ելած ոսկիէն աւելի ոսկի արտադրեցին, գրեթէ 10 տարուան չրջանի մը մէջ 200000 քիլ. ոսկի։ 1800էն մինչեւ 1885 քանակութիւնը եռապատիկ եղաւ, եւ այսօր բոլոր աշխարհս ոսկին 45 միլիառ կը հաշուեն։ Նոյն համեմատութիւնը առաւ նաեւ արծաթը։

Մինչեւ թէ այս հարստութեանց հետ կայ դէպք՝ փոխադրութեան եւ տեղափոխութեան համար վաճառականութեան նպաստաւոր չէր կրնար ըլլալ։ Ասոր համար է որ Ժ. դարուն մէջ Թղթադրամը մեծ յեղաշրջումներ ըրաւ տեղական առեւտուրական աշխարհին մէջ։ Զինատանի մէջ Բրիստոլի տեղերդ դարէն սկսած էր Թղթադրամի չրջաբերութիւնը։ 1719ին Ֆրանսայի մէջ պետական դրամատունը սկսած էր Թղթադրամ գործածել։

(*) 10000 քառակուսի մեդր։

Թղթադրամի չրջաբերութենէն առաջ եկած օգուտները մէկէ աւելի են, զորս կը վայելէ վաճառականութիւնը ամենայն դիւրութեամբ։ Վարկի բարձրացումը օր օրուան վաճառականութեան առանցքը կը նկատուի, նորանոր մրջոցներու ծնունդ տալու սպառման տեսակէտով և ապրանք մը ընդհանրապէս նպատակով։ Այսօր վարկը գոյութիւն ունի պարզ եւ խանդի նպատակաւոր մը խանութէն սկսեալ մինչեւ մեծամեծ Հաստատութիւններու համար։ Փոխառութեան, անանուն ընկերութեանց և այլն, ու է Հաստատութեանց վարկը իր օգուտները անհամեմատ կերպով տեղացուցած է։ Երբ բամենթաղթերով եղած գործառութեանց վրայ խօսիլ հարկ ըլլայ, որոնք միջազգային վաճառականութեան մեծապէս օգտակար եղած են, անկարելի է չյիշել Սուէզի ջրանցքին բացումը, որով 1869ին Գ. Ֆերդինան ոը Լէսէպս յաղողեցաւ բաժնել Ասիան Ափրիկէէն և կիսավին կարճ ճամբով հասնիլ Ս. Արեւելքի Ջուրերը։ Բանտման ալ ուշ ղեց բանալ, բայց անլուծելի տագնապ մը և կամ հաշուական սխալի մը հետեւանքով չուրը ինկաւ։ Այս մասին առաջին մը ըսած եմ արդէն այս սիւնակներուն մէջ (*)։

Միջազգային վաճառականութեան և ճարտարարուեստի տեսակէտով ցուցանդէսներն ալ իրենց կարգին նպաստաւոր եղան։ Առաջին ցուցահանդէսը տեղի ունեցաւ Լոնտոն 1851ին ուր 17000 ցուցադրող կար. 1855ի Բարիզ՝ 24000 ցուցադրող։ 1889ին Ֆրիզի ցուցահանդէսին 28 միլիոնէն աւելի այցելուներ եկած են, իսկ 1900ին 37 միլիոն։ Սէն-Լուսի ցուցահանդէսը որ այժմ տեղի կ'ունենայ, չատ հրաշալիքներ ունի անշուշտ ցուցադրած։

Վերջ ասելով մեր այս հապճեպ հայեացքին վաճառականութեան վրայ, ըսենք որ բացարձակ ճշմարտութիւնը թէ՝ վաճառականութիւնը իր բոլոր գործունէութեան մէջ քաղաքակրթութեան ծնունդն է։

Թ. Կ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

(*) Տես Սուրճանդակի 1442 Թիւը։

ԶԻԿԶԱԿ ՆՕԹԵՐ

ԷՒԱՄԻՆ ԵՒ ԱԺՈՒՌ

Երկու բառ, բայց երկու խրչոր խընդիր, որոնք տուներու մէջ ծագում կ'առնեն, Բերայի մայթերուն վրայ կը ծեծուին, և վերջապէս դերձակատիներու սեղանին վրայ կը լուծուին։ Ինչ ատենէ կան օրենց համերաչխութիւնը եւ երջանկութիւնը այս երկու նորոյթ բառերու վրայ հիմնուած են։ Ըե արդէն մարդ չմնաց որ չգիտնար թէ, ի՞նչ է էդամին կամ Աժուռը։

Կին ըլլալ և ինքզինքը հրապարիչ

(*) Տես Մարմնոցակի 1442 Թիւը։

ընծայելու եղանակին վրայ չմտածել երկու անհամ գաղափարներ են։ Կին եւ հրապոյր երկու գոյութիւններ են, անբաժան իրարմէ, մին էութիւն, միւսը ատաւեր, բայց միշտ մին ու ատանց միւսին։ Բոլոր կանանց թուալէթները եւ այլազան զարդերը, չէ՞ մի օր կինները դէմքի հրապոյրով օժտելու միջոցներ են։ Բայց օրվկհաւս միայն դէմքի տաւերական հրապոյրները անբաւական են, իբր մինոց այրերը ծաղկի մէջ ձգելու համար, հիմա կինները աւելի նոր միջոցներու կը դիմեն։ Ատանց ամէնէն զարգացեալ մէկ ձեւը ըլլալ կը թուի էդամինը կամ աժուռը որ չատ ճարտարօրէն ցուցադրելու միջոց կաւ կանացի իրանին ամէնէն գրգռող և ամէնէն ալքի զարնող մասերը։ Գրասկանութեան մէջ այնքան բաց գրաւ թիւններու քով կանանց այս բաց արդւզարդը ժամանակը յատկանշող պիտակներ են անշուշտ, որ իրերու և կեանքին, գրականութեան և մեր կենցաղին մէջ եղած համեմատութիւնները պահելու կը ծառայեն։

Վա՛յ անոր որ կը գայթակղի։

ԱՐԱՄ

ՕՐՈՒԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

Ջմիւռնիոյ առաջնորդական խնդիրը.— Սրուտագէմի հաշիւները.— Ժառանգաւորաց վարժարանը։

Իզմիրի Ա. Փամալ չարաթաթերքի 24րդ Թուոյն մէջ, «Նաւբան» ստորագրութեամբ նամակ մը կարդացի, որ իրեն ծանօթ նպատակ մը, տեղւոյն Առաջնորդական խնդրոյն վրայ գրելով իմ անունս ալ խառնած էր. 1. Թէ կը փափաքիմ եղեր Իզմիրի Առաջնորդութեան, բայց Իզմիրցիք նրատաղիմէն Առաջնորդ չպիտի ընտրեն։ 2. Թէ պէտք է Ժառանգաւորաց վարժարանը նախորդ վիճակէն աւելի բարձր վիճակի մը հասցնեմ, եթէ ըստ ատին պէս ուսումնական և նկարագրի տէր եմ։ 3. Թէ Երուսաղէմի հաշուական խնդրոց մասին առալ Թանդ հաշուեյայտներու կողմն եմ եղեր, իսկ հիմա ալ հակառակը, ևն.։

Ա.— կը պատասխանեմ Թէ երբեք չեմ փափաքեր և արամադրութիւն ալ չունիմ Առաջնորդ ըլլալու և ո՛չ մի տեղ. ըսածս կը հաստատեմ անով՝ որ երկու տարի առալ Տրապիզոնէն և տարի մը առալ ալ Կիւրկիոյ Ս. Աթոռէն նոյն նպատակաւ ինծի գրեր գրուեցան. բայց երկուքին ալ մերժողական պատասխան տուի, զի ո՛չ կարողութիւն և ո՛չ տրամադրութիւն կը զգամ անձիս մէջ. կը յիշեմ Թէ՝ նման գրեր Վանէն եւ ուրիշ տեղերէ ալ եկան։ Առաջնորդութեան փափաք չունենալուս նուազ վկայութիւն է երեք տարի առալ Բազէշի Ս. Առաջնորդութենէն քաշուիլս (երուսաղէմ այնպիսի ժամանակ մը, յորում նախ՝ Ազգ. կեդր. Վարչութիւնը պաշտօնագրով մը և ապա Նորին Ս. Օծութիւն հայրապետը իր ձեռագիր օրհնագրով կը փափաքէին տեսնել զիս հոգեւոր բարձրագոյն աստիճանով մը վարձատրուած. բայց ես տեսնելով անձիս անբաւականութիւնը, խնդրեցի զիս ազատ թողուլ, որպէս զի քաշուիմ յերուսաղէմ։ Ահա այժմ կը մնամ հոս գոհ սրտիւ չնորհիւ Բարձրաչնորհ Տ. Ծատրէոսի Ս. Պատրիարք Հօր։ Բոլոր սոյն ուղղութիւնս կատարեալ ապացոյց է՝ հակառակ Գ. Նուբարեան գրածին՝ Թէ՝ Առաջնորդ ըլլալու բաղձանք չունենալէ զատ, Իզմիրի Առաջնորդութեան վրան իսկ մտածած չունիմ բնաւ. օրավհաւս կը զգամ Թէ իմ կարողութենէս չատ վեր պաշտօն մըն է. ուրեմն Գ. Նուբարեան կրնայ հանգիստ ննջել և իրեն ուզածները անդորր սրտով առալ մղել. Աստաւած բարի վայելեսմ տայ Առաջնորդ եղողին։

Բ.— Մվ ըսաւ ձեզ, Գ. Նուբարեան, Թէ ես ուսումնական եմ. ընդհակառակն զարգացումի տեսակէտով չատ տկար մէկն եմ (*), զոր կը խոստովանիմ հրապարակաւ։ Աստ ալ պատճառը ըսեմ Ձեզ.—Սահմանադրութենէ մինչեւ հիմա անցուցած եմ ժամանակի չրջայալ գործերով, և դեռ երեք տարի չեղաւ որ սկսած եմ գիրք բռնել ձեռքս. այս պատճառաւ չատ բան չեմ գիտեր. կըրնաք ստուգել. սակայն նախանձախնդիր եմ կրթական գործին համար, այդ մասին ալ կատարելագոյն կրնաք տպահով ըլլալ։ Ժառանգաւորաց վարժարանը բարձրացնելու համար ամէն ջանք ի գործ դրած եմ. բայց ջանքերս չեն պակասած. ատոր համոզուելու համար, եթէ կ'ուզէք, կարող էք տչքէ անցընել նոյն խնդիրը չշմարիտ Քիւրզանեանի 1903 Նոյեմբերեան թիւին մէջ «Նեմեսիս» ստորագրութեամբ հրատարակուած 3-4 սիւնակ յօդուածը, որ Հոկտ. 25 ամսաթիւը կը կրէր։ Ս. Ա. Թատոյ ուրդի վիճակը յայտնի է ամենուն. այլ եւս ինչ տառելութիւն կը պահանջէք վարժարանէն, (Թէև անի ան հիմա չատ առաւելութիւններ զորս քննողը կրնայ տեսնել), ուր երբ քառասնեակ աւելի տարիներէ ի վեր. և յայժամ ինչո՞ւ չէիք պահանջեր Ժառանգաւորաց վարժարանի ուսման մակարդակի բարձրացում այն Տեսուչներէն, որոնք յաջորդած են մկզմէկու բարերատութեամբ։ Մէկ քանի հոգեւորականներ Ժառանգաւորաց վարժարանի չրջանաւարտներ եղած են ժամանակին, և իրենց Սարկաւագութենէն սկսեալ համարեա մինչեւ ցարդ Տնօրէն Ժողովոյ անդամ գտնուած են, միչտ ծեր ու խելոք հոգեւորական պաշտօնեաներ, որ մէկ այն աստիճան եռանդով կ'աշխատէին որ ամէն ամսու կլորիկ գումար մը կը դնայնար մի մի միայն այդ ճամբով։

Բայց այդ խարդախութիւնները գաղանի չէին մնար, Իրեն հետ գործ ընողները երկար տանէնէ ի վեր հակցած էին ամէն բան, եւ եղած էր տանն մը ուր ա՛լ ոչ ոք գործի համար իրեն կը դիմէր։ Ծանութիւն գործառնութիւնները սկսած էին կաղալ։ Ղուկաս՝ մինչեւ ա. ներոյժ մահը դիմացած էր, եւ անկէ վերջ հաստատութիւնը փակելով սկսած էր կաշիի վաճառականութիւնն ընել, ասպարէզ մը՝ որուն մէջ օր մը առաջին կարգին վրայ պիտի դասուէր, չնորհիւ աներոյժ Թողաւ անագին հարստութեան։

Ահա այս տեսակ մարդ մըն էր որ Մինասեանի ընթացքը կը պաշտպաներ։

(Շարունակելի)

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ԹՂԹԱՏՈՒՆԸ (117

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԴՐԱՄԻ ՔՈՂԻՆ ՏԱԿ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ—ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Ը.

Ղուկաս, սակայն, ամբողջ տարիներ այդ ամօթը զարած էր. առանց կարեւորութիւն տալու այն պատմութիւններուն՝ որոնք մինչեւ իր ականջը կը հասնէին։ Գործունեայ, այքը քաց տղայ մի էր, եւ առաջին օրէն միայն իր գործը տեսնելու զբաղած էր, աշխատելով կարելի եղածին չափ օգտուիլ իրեն ժպտող բախտէ մը, որ քանի տարիքին առնէր, այնքան կրնար նուաղիլ։

Սեղանաւորը մեծ վստահութիւն ունէր իր վրայ։ Ծանութը գրեթէ ամբողջովին իր ձեռքն էր, եւ ոչ մէկ հակակշռի կ'ենթարկուէին իր գործառնութիւնները։ Իր առաջին արդիւնքը այդ վստահութիւնն, օր մը՝ վարպետը իր աղջիկը կնութեան տալած էր իրեն, առանց բարակը փնտռելու, եւ բոլորովին ազատ թողած էր գինքը խանութին մէջ ուր արդէն հաղիւ թէ ամիսը անգամ մը կ'երեար։

Ղուկաս՝ առաջարկուած ամուսնութիւնը մերժելու պատճառներ ունէր. բայց չէր ուզած բախտին այդ նոր ուրինքնեկ ժպտին երես դարձնել։ Երկար տասնէ ի վեր յարաբերութիւն հաստատած էր աներոյժ մէկ հեռաւոր ազգականուհիին հետ, եւ գոր՛ երը այն աստիճան տաքցած էին որ աղջիկը վրայ տուած էր մինչեւ քնութեան գերադոյն պարգեւը, ա՛յն զոր անգամ մըն ալ չէր կրնար ատանալ։ Ամուսնութեան խնդիրը քնականաբար խոովքի մատնած էր խեղճ աղջիկը բայց Ղուկաս երկար մաքառումներէ ետքը, վերջապէս յաղթած էր զան համոզել։

Ամուսնութիւնը պէտք էր, իրենց երկուքին ալ ապագան ապահովելու համար։ Եթէ սեղանաւորին առաջարկը մերժէր, պիտի ստիպուէր հեռանալ այդ տունէն, եւ այն ատեն... ինչ վերջաբան կրնար ունենալ այդ ամէնը Ղուկաս չգիտէր։ Ան միայն գիտէր որ ինքզինքը ստիպուած պիտի տեսնէր ամուսնանալ։

Ամուսնացաւ։ Ամէն ինչ ալ ինկաւ կարգին մէջ։ Ամուսնութեան առաջին տարիներուն ամէն ինչ ալ ինկաւ կարգին մէջ։ Ղուկաս ամէն ինչ ալ ինկաւ կարգին մէջ։ Ղուկաս ամէն ինչ ալ ինկաւ կարգին մէջ։

տոնակիցներ ունենալով իրենց հետ։ Ընդե՞ր այն օրէն մինչև ցայսօր ժառանգաւորացի ընթացաւորս հոգևորականներէն Տնօրէն Ժողովոյ անդամ անուանուած չէ՛ այն մէկ քանի հոգևորականներէ զատ. քսան և չորս տարուան մէջ յարմար մէկ հա՞տ ալ չելաւ վարժարանէն։ Ասիկա հանելուկ մըն է։

Դ.— Պ. Նուրեան, ի՞նչ ապացոյց ունիք, որ ես Ս. Աթոռոյ հաշուական խնդրոց մէջ նախ հաշուեխնդիրներու կողմնակից և ապա հակառակը եղած եմ. կ'երևի, դուք երևոյթներէն կը դատէք իրերը. սակայն երևոյթները չեն փըր[?]կեր. և. այդ առիթ տալով նկարագրիս վրայ փոփոխութիւն կը նշմարէք ու կը քննադատէք։ Թիւրիմացութեան հետևանք եղող ծուռ ու սխալ տեղեկարեր. պաշտօնակատարի դերը ես ձեզ չեմ վայլեցներ. Թողուցէ՛ք որ այդ անպատասխանատու պաշտօնը ուրիշ անձկամիտներ կատարեն, ինչպէս արդէն կը կատարեն և որոնք լաւ գիտեն ուտեր կլլեցնել առոր անոր և զրպարտել անմեղներ։ Օրինակը կ'ուզէ՞ք. — Ահա Պոլսէն Ս. Աթոռոյ հոգևորականներու միայն կողմէ դրդուած չինծուէֆրերը «Իրաւունք», և այլն սօրագրութեանց տակ, Պոլսական թերթի մը մէջ ծպտող այս անձը անցեալի հաշուոց վրայ վարագոյր պարզելով, հիմա ելած է հրապարակ, անշուշտ հաշուեպահանջները վարկաբեկ ընելու մտօք. ատոր չինծու և օդային գրութիւնները իր անունը ցաւօք յիշել տալէ զատ ուրիշ բան չեն ըներ. Թողուցէք ուրեմն որ այսպիսիները գրեն և անարդար փառաբան կանգնին և ո՛չ թէ դուք, Պ. Նուրեան։

Երկու տարի առաջ «Բիւզանդիոն»ի մէջ հրատարակուած յօդուածս եթէ կարդայիք, Պ. Նուրեան, [պիտի տեսնէիք թէ յօդուածագիրս ի սկզբանէ անտի հաշուեպահանջ եղեր է թէ հաշուեխոյս. նկարագի՞ր փոխեր է՛ թէ իրեն նկարագիրը պահած է մինչ։ (*)

ԵՂԻՇԷ ՎՐԴ. ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

Երուսաղէմ, 19 Յուլիս 1904

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՕՐՈՒԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

(Եւրոպական թերթերէն)

Հեռագիրները չատ կարեւոր լուրեր բերին այսօրերս։ Ճարոնցիները Ռուսները ճակատամարտ կը մղեն ամբողջ գծին վրայ, Նիւչուանկէն մինչև Լիաօ-Եանկ։ Եւ ամէն կողմ Ճարոնցիներն են որ յաղթող հանդիսացած են, և Ռուսերը կը քաշուին դէպ ի իրենց ընդհ. բանակեղը։ Կ'երեւայ թէ այս բոլորը նախատեսուած էր ռուսական սպայակոյտին կողմէ, որուն անդամներէն զօրավար մը, անցեալ օր Բեդերսպուրկի մէջ լրագրական թղթակցի մը կ'ըսէր. — «Նկատի առնելով այժմու կացութիւնը, հակառակ իմ հաւատալուս թէ մեծ ճակատամարտ մը պիտի մղուի մինչև ամիս օր։ Կը կարծեմ որ Քուրոքի և Նօծու զօրավարները համերաշխաբար պիտի գործեն, մինչ Զօր. Օգու, օգտուելով Ինքեուի վայրկենական մեկուսացումէն, պիտի պաշարէ եւ գրաւէ այդ քաղաքը։» Դէպքերը կատարելապէս իրաւունք տուին ռուս զօրավարին, քանի որ Նիւչուանկ առջի օրէն ի վեր Ճարոնցիներուն ձեռքը կը գտնուի, և Ռուսերը հարկադրուեցան պարպել զայն անձայրափօք։ Ռուս զօրավարը յարեր է. «Զօր. Նօծու պիտի գործէ Քուրոբաթքինի յառաջապահներուն դէմ, մինչ Քուրոքի յանկարծական կերպով պիտի յարձակի Բէլլէրի, Ռէնէնքամբֆի և Միչէնքօի միացեալ ուժերուն դէմ։ Ճարոնցիները ապահովաբար իրենց բոլոր ճիգը պիտի կեդրոնացնեն Հայչէնկի, ուսինքն նոյնքիկ այն կէտին վրայ, ուր Քուրոբաթքին յարձակում մը կը սպասէր երկու ամիս առաջ։ Հետեւաբար մօտակայ ճակատամարտ մը կը յուսացուի, եթէ երբեք Քուրոբաթքին նահանջի որոշում չտայ։ Բայց ատոր համար պէտք է լքանել Լիաօ Եանկը, և ափսոս է որ չենք կրնար ընել։ Ճիշդ ա՛յս պատճառով է որ մեծ ճակատամարտ մը հաւանական կը նկատեմ։» Այսպէս խօսած է ռուս զօրավարը։ Կարելի չէ աւելի յըստակտես ըլլալ. ուստի բառ մը միայն կը բաւէ աւելցնել, և այն ալ է որ Ռուսներու «դէպ ի ետ համախմբութիւնը» որ նահանջելուն աւելի մեղմ բացատրութիւնն է, առաւել քան երբեք հիմա միակ բանաւոր ծրագիրը կը թուի ըլլալ Ռուսերուն համար։ Եթէ Զօր. Քուրոբաթքին առոր որոշումը չտայ, վաղը թերեւս ժամանակը անցած պիտի ըլլայ։ Մուքտէնի ճամբան բաց է առկուին. բայց այդպէս պիտի մնա՞յ երկար ատեն։ Հօնկէ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ երկաթուղիի պահպանութեան համար վերատին 40,000 զօրք յատկացուած է, պատնէշներէն առնուելով. հետեւաբար այս կարեւոր գործին համար 90,000 հոգի անշարժութեան մատնուած են։ Վտանգի մը նախազուշակ նշանը չի՞ կրնար նկատուիլ ասիկայ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԱՆԳԼԻԱ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՅ

Ռուսական կառավարութիւնը յանկարծ փոխեց իր ընթացքը «Մալաքքայի» խնդրին մէջ, Բեդերսպուրկի անգլիական դեսպանին ծանուցանելով թէ ո՛չ անգլիական նաւ չպիտի բռնուի և «Մալաքքա» ազատ պիտի թողուի, իբրեւ ձեւակերպութիւն իր բեռները քննուելէ վերջը։ Այս քննութիւնը պիտի կատարուի Միջերկրականի մէկ նաւահանգստին մէջ, անգլիական հիւպատոսին առջեւ։ Կոմս Լամստորֆ այս առթիւ տուած բացատրութիւններուն մէջ կ'ըսէ որ եթէ չզգենուին նաւապետը պահանջուած ատենը ցուցնէր իր թուղթերը և ճանչնար «Ս. Բեդերսպուրկ»ի իրաւասութիւնը, «Մալաքքա» չպիտի բռնուէր։ Խնդրին դիւանագիտական մասը հարթուած է։ Յարմար ժամանակին Անգլիա տուգանք ալ պիտի պահանջէ։

⁂ Բեդերսպուրկէն հասած հեռագրի մը նայելով, մեծ մասամբ Զարին ազդեցութեան հետեւանքով է որ Ռուսիա խոստացած տուաւ թէ այլ եւս անգլիական նաւ չպիտի բռնուի։ Ն. Վեհափառութիւնը հինգշաբթի օրը այս մասին ունկնդրութիւն շնորհեց Կոմս Լամստորֆի։ Նախարարը բաւական երկար տեսութիւն մը ունեցաւ նաև Բեդերսպուրկի ֆրանսական դեսպանին հետ։ Ուրիշ ... կը հաւաստէ թէ Ռուսիոյ ապագային համար տուած խոստումները անտարակոյս մեծ առակնկալ մը պիտի ըլլային ռուս ժողովուրդին մեծամասնութեան համար, մանաւանդ Մոսկուային մէջ երեւցած յօդուածներէն վերջը։

Դարձեալ անգլիական բողոքին վրայ էր որ, արտասովոր խորհուրդ մը գումարուեցաւ Բեդերսպուրկի մէջ որ վճռեց թէ Կամաւոր Տորմիղը նաւ բռնելու կամ քննելու իրաւունք չունի։ Անգլիա արդէն մասնաւորապէս չեշտած էր այս կէտին վրայ, ի վեր հանելով «Ս. Բեդերսպուրկ»ի և «Սմոլէնսք»ի անկանոն հանգամանքը։ Իր ծանուցագրէն կը հետեւէր թէ՛ նոյն իսկ բանի միջոցներով պիտի չթողուր որ Ռուս Կամաւոր Տորմիղին պատկանող նաւեր ո՛չ միայն բռնեն, այլ եւ քննեն անգլ. նաւերը։

⁂ Մալթայէն կը հեռագրեն Յուլիս 22 թուականով.— Աշխատաւորութիւնները գիշեր ցերեկ կը շարունակուին յածանաւերուն մէջ, որոնք պատրաստուելէ անմիջապէս վերջը ճամբայ կը հանուին կնքուած հրամաններով։ Միայն երկու յածանաւ մնաց հոս։ Վալէթթան շրջապատող պաշտպանողական նոր ամրութիւնները աւարտեցան վերջերս։

Սուէզ.—Անգլ. «Իտօմէնուս» և Գերմանական «Հոլսաթիա» շոգենաւերը, որոնք հոս կը գտնուին, կը վախնան մեկնիլ նաւահանգիստէն որովհետև Ճարոնի յածանաւ բեռ կը տանին։

⁂ Մինչեւ Յուլիս 22 Գերմանիա գոհացուցիչ պատասխան մը առած չէ Բեդերսպուրկէն, «Բրինց Հայնրիխ»ի խնդրին առթիւ։ Գերմանական մամուլը ասիկա արհամարհանք մը կը նկատէ Գերմանիոյ դէմ, որ այնչափ համակրական կատարութիւն ցուցուց Ռուսիոյ հանդէպ։ Ասոր վրայ Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը կրկին բացատրութիւն պահանջեր է, և Կոմս Լամստորֆ հաստատեր է թէ կարելի եղածին չափ շուտով պիտի տրուի բացատրութիւնը։ Միեւնոյն ատեն Գերմանիա երաշխաւորութիւն խնդրեր է Ռուսիայէն թէ իր թղթատար-շոգենաւերը ա՛լ չպիտի բռնուին։

ԶՕՐ. ՔՈՒՐՈՔԻԻ

ՅԱՌԱՋԽԱՂԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՔԻԱՕ–ԹՈՒՆԿԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Զօր. Քուրոքի Յուլիս 19ին կատաղի ճակատամարտ մը եւքը գրաւեց Քիաօ-Թունկը, ինչպէս հեռագիրները ծանուցին։ Ռուսերը ամրացուցած էին իրենց դիրքը, զոր մեծ կորովով պաշտպանեցին։ Այս մասին հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը բերեն եւրոպական թերթերը.—

Ցուգանօ, 23 յուլիս.—Ռուսերը նոր ձախողուած մը ունեցան յուլիս 19ին։ Հոս հասած տեղեկութիւններէ կը հասկցուի թէ պայքարը կատաղի եղած է։ Ճարոնցիները յարձակեցան Քանթաուի վրայ, որ Քուրօքիի բանակեղէն 15 մղոն հեռու է։ Ռուս զօրաբաժին մը կը մասնակցէր կռուին։ Բուռն թնդանօթաձգութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Ռուսերը կ'ամրացնեն իրենց նոր դիրքերը։ Անցեալ շաբթու Մաթիէնի կիրճին մէջ եղած կռիւէն մեռածները այնքան բազմաթիւ եղան որ կարելի չէր թաղել, և Ճարոնցիները այրեցին դիակները։

Թօքիօ, 23 յուլիս.— Քիաօ Թունկի կռիւը յուլիս 18ին սկսաւ և 19ին վերջացաւ։ Ճարոնցիներու կորուստն է 420 հոգի, իսկ Ռուսերունը 1000ի կը հասնի։ Ահաւասիկ այս ճակատամարտին մանրամասնութիւնները.—

Զօր. Քուրոքի յուլիս 18ին կորովի կերպով յառաջացաւ, և թշնամին երեւան հանելով, անոր հետեւեցաւ Զի գետին երկայնքը։ Ռուսերը դէպի հիւսիս քաշուիլ կը թուէին, բայց երկու վաշտ զօրք և ութ թնդանօթներ յանկարծ ետ դառնալով սաստկապէս յարձակեցան Ճարոնցիներուն վրայ։ Ճարոնական յառաջապահ գունդը չատ նեղուեցաւ մինչեւ որ օգնութիւն հասաւ։ Ճարոնական ջոկատ մը բոլոր սպաները սպաննուեցան։ Կէս օրէն վերջը ռուսական դիրքը յստակօրէն տեսնուեցաւ։ Ռուսերը գրաւած էին Զի գետին եզերաց վրայ գտնուող բլուրները, որոնք 20էն 100 մետր բարձրութիւն ունէին։ Ռուսերու ձախ թեւը կիրճերուն կրթնած էր, իսկ աջ թեւը կը պաշտպանուէր խոր գահավէժներով։ Մուտքի միակ միջոցն էր նեղ անցք մը։ Կռիւը շարունակուեցաւ մինչեւ իրիկուն։ Ճարոնցիները այն ատեն հաստատեցին իրենց բանակեղը։ Ռուսերը վերստին երկու յարձակումներ ըրին, բայց ետ մղուեցան։

Ճարոնցիները կէս գիշերին վերսկսան յարձակումը. իրենց հրետանիները հաստատեցին հովտին խորը և Զիի բարձունքներուն վրայ։ Ճարոնական գլխաւոր գունդը նշանակուեցաւ կեդրոնին վրայ յարձակելու համար։ Փոքր ջոկատ մը ղրկուեցաւ աջ թեւին վրայ, ուրիշ մը պիտի հսկէր ձախ թեւին։ Ճակատամարտը վերսկսաւ արշալոյսին։ Ռուսական 32 թնդանօթներ բուռն կերպով կրակ տեղացուցին Ճարոնցիներուն վրայ, որոնք պատասխանեցին։ Ճակատամարտը չորս ժամ տեւեց. յետոյ ճարոնական հետեւակազօրքերը յառաջացան։ Ճարոնական զօրքերը յաջողեցան տասուան ժամը 3ին Ռուսերուն աջ թեւի բարձունքներուն վրայ մագլցիլ։ Այն ատեն գլխաւոր զօրագունդը յարձակեցաւ Ռուսերու կեդրոնին վրայ։ Հրետանին փայլուն կերպով պաշտպանեց այս շարժումը, բայց ճարոնական հետեւակազօրքերը՝ մահացու կրակի մը ենթարկուելով՝ մեծ կորուստ ունեցան բլուրին գագաթը հասնելէ առաջ։ Ճիգ մըն ալ, և Ճարոնցիները ժամը 5 ու կէսին յաղթութիւնը շահած էին։ Ռուսերու նահանջը մասամբ խափանուեցաւ և ցիրուցան խուճապի մը հանգամանքը առաւ։ Ռուսերը քաշուեցան հիւսիսի և արեւելքի կողմէն. կը բաղկանային հետեւակազօրաց եօթը վաշտերէ և խառնակ խմբերու գունդէ մը՝ թնդանօթաձիգ մէկտեղ։ 131 դիակ և 300 հրացան թողուցին։ Բռնուած գերիները՝ Ռուսերու կորուստը 1000ի չափ կը հաշուեն։ Ճարոնցիներու կորուստն է 1 սպայ և 54 զինուոր մեռած, 18 սպայ եւ 351 զինուոր վիրաւորուած։

Ճարոնցիները Յուլ. 19ին յարձակեցան Շաօթանկցաւի հիւսիսակողմը, Զօրքիթաօն գրաւող ռուսական վաշտ մը հետեւակազօրաց եւ վաշտ մը Խազախներու վրայ։ Չորս ժամուան ճակատամարտէ մը եւքը՝ Ռուսերը նահանջեցին, անցնելով Թայթօուի գետակէն։ Ճարոնցիները 17 վիրաւոր ունեցան։ Անբինկ Լիաօ-Եանկէն 14 մղոն հեռու է, Զի գետակին եզերքը, ուրկէ անցան Ռուսերը։

ՆՇԱՆԱԿԵԼԻ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Բէլլիւի (Զինուորան) փոխարքան հետեւեալ յայտարարութիւնը փակցնել տուեր է.—Ո՛վ որ ամէնկալից լուրեր տարածայնէ, պիտի գլխատուի։—Ո՛վ որ Պեքքընրներու վարդապետութիւնները սորվի կամ սորվեցնէ, պիտի գլխատուի։ —Անոնք որ կը ժողվուին աւարառութիւններ ընելու կամ անկարգութիւններ յարուցանելու համար, պիտի գլխատուին։—Կառավարութեան ծառայութեան մէջ գտնուող որ եւ է մէկը, զինուորական ըլլայ թէ քաղաքային պաշտօնեայ, որ մեղսակցութիւն ունեցած է կեղծ վարդապետութիւններու տարածողներու հետ, կամ մասնակցած անկարգութիւններու, պիտի գլխատուի։ Ասկէ զատ, յանցաւորներու ընտանիքներուն պետերը հինգ տարի բանտարկութեան պիտի դատապարտուին զանոնք ապաշխարանած ըլլալնուն համար և իրենց հարստութիւնը պիտի գրաւուի։

ԳՐԱԳԷՏԻ ՄԸ ՄՂՁԱՒԱՆՋԸ.— Պ. Ր. Հակարդ, Անգլիացի հռչակաւոր վիպասանը, հոգեբանական տարօրինակ դէպք մը կը պատմէ «Թայմզ»ի մէջ։ Կ'ըսէ թէ քանի մը օր առաջ ցաւագին մղձաւանջ մը ունեցաւ.—Մտաւորեամ սպաննուելիք ընդունելու ցնցումներ կը զգար, աղաղակելու, փախչելու ճիգեր կ'ընէր. յետոյ յանկարծ շուն մը տեսաւ, որ կնիւններուն (սազ) մէջ պառկած էր, ջուրին եզերքը։ Յաջորդ օրը տեսնուեցաւ որ տան շուներէն մէկը մէջտեղ չկայ. երկար փնտռտուքներէ վերջը, գացին կենդանին գտան գետակին մէջ, ուր կը ծփար։ Խեղճ անասունը կառախումբէն սպաննուած էր, երկաթուղիի գծին վրայ պառկած ատեն, ճիշդ ա՞յն գիշերը որ գրագէտը երազ տեսաւ։ Զուգադիպութիւնը ազդական չէ՞։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ հասած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ քոլերան արագօրէն կը նուազի քաղաքին եւ շրջականերուն մէջ։ Օրական մահերու թիւը 50է վար է։ Հիւանդութիւնը կը ծաւալի սակայն Շիրազի մէջ։ Ուրիշ կարգ մը տեղեր ալ վարակուած են։

ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՅՐԻՆ ՊԱՏԿԵՐԸ.— Քազանի (Ռուսիա) ոստիկանութեան քոմիսէրը Քազանի վանքէն նուիրական պատկերներ գողցողներուն մէկ մեղսակիցը գտաւ, ոսկեգործ Մաքսիմով, որ խոստովանեցաւ թէ գողութիւնը գործած է Զայքինօ անուն մէկը։ Այս մարդը իր սիրուհիին հետ Նիժնի Նովկորոտ գացած է, ուր ձերբակալուելով բանտարկուեցաւ։ Գողցուած ամէնէն կարեւոր առարկան է Ս. Աստուածամօր պատկերը, որ հրաշագործ համբաւ մը կը վայելէ Ռուս ժողովուրդին մէջ։ Կատարուած խուզարկութիւններէ կարելի եղաւ գտնել պատկերը զարդարող գոհարները։ Իսկ պատկերը այրուեր է։ Խիստ քննութիւն մը բացուած է։ Այս ազգային նշխարին բազմաթիւ երկրպագուները մեծ եռանդով մասնակցեցան խուզարկութեան, պատկերը գտնելու համար և նոյն իսկ հոգաբարձու բուլիր խոստացան գտնողին։ Աստուածածնի տօնին առթիւ Քազան գացած ուխտաւորներու բազմութիւնը խորապէս զայրացած է այս անարգ սրբապղծութեան համար։

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՆԻՒԹԵՐԸ.— Ամերիկայի շոգենաւային ընկերութիւնները պահանջած ըլլալով որ, որոշապէս սահմանուին պատերազմի արգիլուած նիւթերը, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը խնամով կը քննէ այս խնդիրը։ Մօտերս կառավարութեան մէկ պաշտօնական զեկոյցը պիտի հրատարակուի, բացատրելով նաւարկութեան օրէնքները՝ պատերազմի ատեն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎՈՅ այսօրուան նիստին մէջ Երուսաղէմի խնդրոյն համար ըլլալիք կարգադրութիւնը պիտի հասկցնէ ամէնուն թէ ի՛նչ եղած է Ասլանեան էֆ.ի հաղորդած տեղեկութեանց արդիւնքը։ Մենք անցեալ շաբթու գրեցինք արդէն թէ Ասլանեան էֆ.ի տեսածը ու լսածը տարբեր բան մը չէ մինչեւ հիմա մեր գրածներէն կամ Խառն Ժողովոյ տեղեկագրուածներէն. անոնք որ տարակոյս ունին մեր այս գրածներուն համար, պէտք է սպասեն տեսնելու համար թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ Պատրիարքարանի հիմայ ձեռք առնելիք ուղղութիւնը։ Եթէ սուտ է Երուսաղէմի 20—30,000 ոսկիի պարտքը, եթէ հաշիւները պատրաստուած ու տրուած են, եթէ վանքին հողային ու կալուածական սեպհականութիւնները ապահովուած են, եթէ Տնօրէն Ժողով մը կայ որուն կարծիքը ու խորհուրդը կը կառավարուի վանքը, Պատրիարքարանը պէտք է որ գործը փակուած համարի, հրաւիրելով Կարապետ էֆ.ն որ վերադառնայ գայ Պոլիս։ Իրաց բնական վիճակը այս կը պահանջէ։ Իսկ եթէ ասկուին նոր կարգադրութիւններու պէտք տեսնէ Խառն Ժողովը այսօր, այն ատեն պիտի հաւատանք որ Ասլանեան էֆ.ի բերած տեղեկութիւնները «Իրաւունք»ներու (որոնց գոյնը ցոյց տուած է արդէն Տ. Եղիշէ Վ. Չիլինկիրեան, վանքին ամէնէն արժանաւոր միաբանը, այսօր հրատարակած նամակին մէջ) կարծածէն կամ կլլեցնել ջանացածէն չատ կը տարբերի։ Վերջապէս Խառն Ժողովոյ կարգադրութիւնը պիտի որոշէ այս կէտը. մեզի պէտք չմնար երկարելու խօսքը։

Կը լսենք թէ Խառն Ժողովոյ անդամները ներկայ պարագային մէջ յարմար կը տեսնեն Պոլիս հրաւիրելու Եւմուրց տեսուչը և հաշուեպահանջներէն երկու վարդապետ և քննութիւնը այս տեղ կատարելու, տեսնելով Երուսաղէմի մէջ հաշուեհատութեան համար հանուած դժուարութիւնները՝ պատասխանատուներու կողմէ։ Ինչպէս կը յիշուի, ասիկա Խառն Ժողովոյ 4-5 ամիս առաջ ըրած կարգադրութիւնն է, սակայն վանքէն առնելիք ունեցող օտարները ներկայացան եւ իրենց առնելիքը ուզեցին եւ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքն ալ հարկադրուեցաւ չկարենալ գործադրել այլ կեդրոնին այս որոշումը, նիւթական անձկութեան պատճառաւ։ Խնդիրը այն է որ ներկայիս մէջ ի՞նչ միջոց պիտի խորհուի այս պատահելիք դժուարութեան առջեւը առնելու համար։

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և Ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպ.ի։ Ներկայ էին Տ. Գաբրիէլ եպ. ու երեք քահանաները։

1. Ժողովը նկատի առնելով որ Գում Գափուի եկեղեցին իրեն յատուկ քահանան ունի այժմ, Տ. Աւետիսի պաշտօնավարութեամբ, ներկայացուած երկու քահանայացուներու խնդիրը մերժեց եւ արժան դատեց այս որոշումը հաղորդել Թաղ. Խորհրդոյ։ 2. Գանտիայի [Կրէտէ] Թաղ. Խորհուրդը ուսեալ քահանայի մը անհրաժեշտ պէտքը կը չեշտէր։ Ժողովը որոշեց Տրապիզոնի Տ. Շիրակ քահանան ղրկել Գանտիա՝ որ արդէն պաշտօն մը կը խնդրէր։ 3. Ռոտոսթոյէն Յովհաննէս Աստուածատուրեան անուն կիսասարկաւագը կը խնդրէր որ Պոլսոյ կամ արուարձաններէն մէկ եկեղեցիին վրայ քահանայ ձեռնադրուի։ Ժողովը մերժեց այս խնդրանքը։ 4. Կասցի վանահայր Տ. Ստեփան Վ. Աղազարեան հրաժարական տուած էր իր պաշտօնէն։ Ժողովը արժան դատեց յանձնարարել որ ժամանակ մը եւս շարունակէ իր պաշտօնը ցնոր տնօրինութիւն։ 5. Բաղէշի առաջնորդ Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. Գալըպճեան կը տեղեկագրէր թէ Կիւզէլ Տէրէ գիւղախմբի Տզվէ գիւղի Տ. Մեսրոպ քհնյ.ն՝ այր ունեցող կին մը ուրիշի մը հետ պսակած ըլլալուն, անպայման փիլոնազրկութեան և պաշտպանութեան ենթարկած էր պսակը կատարող այդ քահանան։ Ժողովը հաւանելով այս որոշման, երկու տարուան փիլոնազրկութեան դատապարտեց զայն։

Ժողովը տասնըմէ զատ զբաղեցաւ այլ եւ այլ խնդիրներով։

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ երէկ առտու գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և հետեւեալ որոշումները տուաւ։

Մէկ քանի Առաջնորդական Վիճակաց կողմէ կարօտելոց համար օգնութիւն խնդրուած ըլլալով ասիպմամբ, Յանձնաժողովը որոշեց որ անմիջական նպաստ մը ղրկուի. եւ ըստ որում Նըպաստից Սնտուկի նիւթական միջոցները սպառած էին, հարկ դատուեցաւ նախ պէտք եղածն այս մասին ի գործ դնել, ստանալով բարեսէր անձերու օգնութիւնները։

Դպրոցական յառաջիկայ նոր տարեշրջանին առթիւ Յանձնաժողովը նկատելով որ գաւառական կարօտ դպրոցներու նպաստը պէտք է սահմանուի ի նորոյ, Ս. Պատրիարք Հօր յանձնեց նըպաստից բաշխումը սահմանել և Յանձնաժողովոյ հաղորդել։

Որոշուեցաւ Գաւառական Նպաստընկալ դպրոցներու Յուլիս եւ Օգոստ. ամսաթոշակները ղրկել։

Ասկէ առաջ կեդրոնի նպաստով Մշոյ եւ Ուրֆայի մէջ արհեստանոցներ բացուած էին, որոնք արդիւնաւորապէս կը շարունակէին իրենց ընթացքը, համաձայն իրենց կազմութեան նպատակին։

Սեբաստիոյ և Վարագայ որբանոցներու Հոգաբարձութիւններն ևս Յանձնաժողովոյ նախապէս տուած մէկ առաջման համաձայն՝ ուրոյն ծրագրեր պատրաստած ըլլալով արհեստանոցի հաստատութեան համար, Յանձնաժողովը Թէլեան էֆ.ի յանձնեց այս ծրագրերուն ուսումնասիրութիւնը կատարել եւ իր առաջարկութիւնները ներկայացնել։

Յանձնաժողովը իր սեփական դասագրքերու սպառման մասին տրուելու պէտքին վրայ խորհրդակցութիւն մը կատարեց եւ որոշեց վերստին շրջաբերականով մը հրաւէր ուղղել որոնց որ անկ է՝ Ազգ. վարժարանաց մէջ գործածելու համար նոյն դասագրքերը, անոնց արդիւնքը սահմանուած է կարօտ դպրոցներու մատակարարութեան։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ կիրակի եւ երկուշաբթի օրերը ի Պէօյիւք-Տէրէ, Սբբ. Համ Փաշայի ագարակը մնաց Ն. Բարձրապատուութեան հրաւէրին վրայ եւ երեկ Պատրիարքարան իջաւ։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ իր երէկուան նիստին մեծ մասը յատկացուց Կէտիկ-Փաշայի կենաց Փայտի անյայտացման խնդրոյն քննութեամբը։ Ժողովը առանձին առանձին լսեց խնդրոյ առընչակ եղող անձերը և անոնց տուած բացատրութիւնէն, և այս առթիւ Տ. Ներսէս եպ. Ասլանեանի քննութեան տեղեկագրէն ու եզրակացութեան յանգեցաւ թէ՝ եղած ամբաստանութիւնները իրաւացի չեն եւ ո եւ է փաստ մը կամ ապացոյց մը չկայ մէկը ամբաստանելու։ Ժողովը աւագերէց Տ. Յովհաննէս քհնյ.ի յորդորներ տուաւ իր պաշտօնին մէջ գոհացուցիչ ընթացք մը ունենալու և դժգոհութեան տեղի չտալու համար։ Ասոնց եզրակացութիւնը այն է որ կենաց Փայտը գողցուած է թէեւ, սակայն ամիսներ անցած եւ գործը վերջին պահուն տեղեկագրուած ըլլալով Պատրիարքարան, կարելի չէ եղած բուն պատասխանատուն երեւան հանել կատարուած քննութիւններով։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ նամակ մը ուղղելով Ս. Հայրապետին, յայտներ է որ գաւառներու մէջ Ս. Միւռոնը սպառած է և խնդրեր է որ բաւականաչափ Ս. Միւռոն ուղարկէ ի Պոլիս։

ԱԿՆԱՅ գաւառ. վարչութիւնը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ իրենց առաջն. տեղապահ նշանակուի Տ. Մուշեղ քհնյ. Տէր-Պօղոսեանը՝ ըստ որում յիշեալ քահանան ասկէ առաջ առաջն. փոխանորդութիւնը վարած է։ Տ. Գէորգ Վ. Ասլանեան որ այժմ Մալաթիոյ առաջնորդ նշանակուած է, բարուք պաշտօնավարութիւն մը ունենալով գոհացուցիչ կերպով փակած է իր գործառնութիւնները։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ որբանոցին մէջ պատսպարեալ մէկ քանի որբուհիներ հարկ դատուեր է որ Պոլիս պահուին։ Թէլեան էֆ.ի առաջարկութեան վրայ, յանձնարարուած էր Խազիկեան Գալֆաեան ազգ. որբանոցի Խնամակալութեան որբանոց ընդունելու համար։ Խնամակալութիւնը ի պատասխանի պատրիարքական գրոյն, յայտներ է որ սիրայօժար կ'ընդունի զանոնք որբանոցին մէջ, յետ նորոգութեան։ Ն. Սրբազնութիւնը ասոր համար շնորհակալութեան գիր մը ուղղած է Խնամակալութեան։

ԱՐՄԱՇԻ դպրեվանքի Բ. դասարանի տեսուչ Տ. Մեսրովպ Վ. Նարոյեան երէկ առաւօտ Պոլիս եկաւ։ Ուսուցիչներէն Թօքճեան էֆ. Դպրեվանքին մատենադարանին ձեռագիրներու ցուցակագրութեամբ կը զբաղի եղեր։ Վանքին այս տարուան չերամները գոհացուցիչ արդիւնք մը պիտի ունենան և վանքին 300 ոսկիի չափ հասոյթ մը պիտի արտադրեն։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ Թաղ. Ժողովին հաստատութեան Պատր. Կոնդակը ղրկուեցաւ։

ԳՈՒԶԿՈՒՆՃՈՒԳԻ Թաղ. Խորհուրդէն Գարեան, Սերվերեան եւ Հանէսեան էֆ.ները իրենց ընտրուած օրէն սատանձնած չըլլալով անդամակցել նոյն Թաղ. Խորհրդոյ, Ս. Պատրիարքը անոնց տեղ անդամ նշանակեց Բէչէչեան Կարապետ, Բէլէչեան Գառնիկ և Միհասեան Մինաս էֆ.ները։

ՍԿԻՒՏԱՐ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդի անդամներէն Բարթող Թէլեան եւ Տանձիկեան էֆ.ները ետ առած ըլլալով իրենց հրաժարականը, կը շարունակեն իրենց պաշտօնը։

ԱՄԱՍԻՈՅ առաջնորդ Տ. Արիստակէս եպս. Վանքեան Պոլիս կը սպասուի այս օրերս։ Իր հոգեւոր հայրը Տ. Բարթողիմէոս արքեպ. իր կողմէն Ազնիւ էֆ. Տէր Ահարոնեանը Նիկոմիդիա ղրկեր է դիմաւորելու համար։ Վիճակին առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս Սրբազան, որ թեմական գործերու համար Ամասիա կը գտնուի այս միջոցին, հեռագրած է Էսկիշէհիրի քահանաներուն եւ թաղականներուն, որպէս զի Տ. Արիստակէս եպս. Վանքեան Ամասիա երթալ Էսկիշէհիր հասնելուն պէս. նոյնպէս առաջնորդ Սրբազանը Ազնիւ էֆ.ն ալ իր տիկնոջը հետ Ամասիա հրաւիրած է, Տ. Արիստակէս եպսկ. Պոլիս գալէ վերջ պիտի երթայ Պրուսա մէկ ամիս մնալու համար։

ԻԶՄԻՐԻ առաջնորդական փոխանորդներէն Տիգրան էֆ. Գազազեան երկուշաբթի օր Իզմիրէն Պոլիս եկաւ։

Տ. ՄԵԼՔԻՍԵԴԵԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

Իզմիրի հանգուցեալ առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի վախճանման տարելիցին առթիւ, կիրակի 11 Յուլիս, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ և հանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյ մէջ։ Օրուան Պատարագիչն էր Պատր. փոխանորդ Տ. Դանիէլ Ծ. Վ. Յակոբեան, որ կէս ժամու չափ իմաստալից քարոզ մը խօսեցաւ հոգւոյ անմահութեան վրայ, բնաբան ունենալով «Ուր եսն եմ, անդ եւ պաշտօնեայն իմ եղիցի» խօսքը։ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան, ըստ, ոչ միայն Հայ ժողովրդեան, այլեւ օտարներուն ծանօթ էր իբր առաքինազարդ և յարգելի Հայ եկեղեցական մը և ժամանա

(*) Յօդուածագիր Հայր Սուրբը մեզի ղրկած է ակնարկուած այդ յօդուածը, որուն մէջ ընդարձակօրէն կը պարզէ Երուսաղէմի վանուց հաշուեհատութեան պէտքը։ (Ծ. Խ.)

կին մասին մէջ իսկ եւս իր կենսագրութիւնը ընդարձակօրէն նկարագրուած նախապէս հարկ չտեսնելով անոր կենսագրականը ընել, վերջացուց խօսքը հանգիստ մաղթելով Մուրատեան Սրբազանի հոգւոյն։ Թէպէտ ընարեալ թաղմութիւն մը փափաքուած էր Եկեղեցին թաղային Խորհրդականներէն կը նշմարուէին միայն Տեարք Երուանդ Խորասան, Յարութիւն Իփլիքճեան եւ Խաչով Եփրեմ։ Դասին մէջ ժամերար տեղեր գրաւած էին Յոյն Մետրապոլիտ փոխանորդը, Մխիթարեանց Հայրերէն Հ. Վահան Մատիկեան և Հ. Վարդան Մելքիսեդեկ, ինչպէս նաև Հայ բողոքականաց պատուելին։

Յուղարկ Ս. Պատարագի աւարտ կարգը։ Թափօր մը կազմուելով՝ չարականի երգեցողութեամբ բազմութիւնը առաջնորդուեցաւ դէպի հանգուցելոյն գերեզմանը, որ կը գտնուի Ս. Ստեփաննոսի Աւագ դրան կից, ուր շինուած էր մահարձան մը, զարդարուած ծաղկեպսակներով, եւ պաշտօնական եմփիրանով և Զաթոլ թաղով։ Հանգուցեան արարողութիւններէն վերջ, Յունաց մեղրապոլիտ փոխանորդը ազդու ներբողեան մը խօսեցաւ, յայտնելով որ թէպէտ մեռած է Տ. Վասիլիոս, որ հանգուցեալ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի շատ մտերիմն էր, փափաքեր էր անձամբ մասնակցիլ սոյն հանդէսին, սակայն տկար ըլլալով, որոշած էր փոխանորդը ղրկել. հետեւաբար ինք ի դիմաց Յոյն հասարակութեան, եկած է լուսահոգի Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան Հօր մահուան տարեդարձին առթիւ ցաւակցական յարգանքները մատուցանելու։ Բաւարդ ժամու չափ նկարագրելով Յոյն եւ Հայ Եկեղեցեաց միջեւ տիրող սէրը, յարատեւութիւն մաղթեց եւ գովեստի յիշելով Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի տաղանդաւոր եւ զարգացեալ եկեղեցականի համբաւը, հանգիստ մաղթեց անոր հոգւոյն։

Յաջորդ տպաւորութիւն մը թողուցին ներկաներուն վրայ, Յոյն բեմբասացին ազդու խօսքերը, մանաւանդ անտարբերութեան որ մեր համայնքէն ոչ ոք չմտածեց երկու խօսք խօսիլ Սրբազանին շիրմին վրայ, մինչ օտարը այսչափ յարգանք և համակրանք տածած եղաւ։ Եւ արդէն միեւնոյն բանը չպատահեցա՞ւ տարի մը առաջ, երբ յուղարկաւորութեան կը նախագահէր Յոյն եպիսկոպոսը՝ մասնակցութեամբ քաղցրաձայն դպրաց, որով աւելի փայլ մը կը տրուէր հանդէսին։ Հետեւապէս կրկին շնորհակալութեան արժանի են ինչպէս Յոյն հասարակութիւնը, նոյնպէս Յոյն կղերը դէպի Հայ Եկեղեցին ցոյց տուած համակրանաց առթիւ։

Հայ բողոքականաց պատուելին եւս մէկ քանի կարեւոր խօսքերով ցաւակցութիւն յայտնեց և մաղթեց որ հանգուցելոյն արժանաւոր յաջորդ մը ունենայ Հայ համայնքը։ Գրեթէ կէս օր էր երբ վերջացան արարողութիւնները. բազմութիւնը ցրուեցաւ հոգեկան քաղցր տպաւորութեամբ մը։

Այս առթիւ քաղցր է մեզ յուսալ թէ Ազգ. վարչութիւնը նկատի առնելով լուսահոգի Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի բեղմնաւոր կեանքը, կը փութայ շիրիմ մը կանգնել Սրբազանին հողակոյտին վրայ ի յարգանս և ի յիշատակ Մուրատեանցի անուան։ ԹՂԹԱԿԻՑ

Իզմիր 13 յուլիս 1904

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԻԿԻՆ ՍԱՆԴՈՒԽՏ Պ. ԵՐԱՄԵԱՆԻ

Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցին մէջ տեղի ունեցաւ երէկ առաւօտ յուղարկաւորութիւնը Տիկին Սանդուխտ Երամեանի։ Ընկուզենիէ դագաղը որ կը պարունակէր հանգուցեալ տիկնոջ մարմինը, եկեղեցւոյ մէջտեղը դրուած էր մահարձանի մը վրայ, եւ եկեղեցւոյ խորանն ու ջահերը լուսաւորուած էին։ Արարողութեան կը նախագահէր Տ. Բարթողիմէոս արքեպ. իր քով ունենալով Տ. Հմայեակ եպ. ու չորս վարդապետներ, քահանաներ ու դպիրներ։ Սգակիր էր Տ. Վահան Ծ. Վ. Յակոբեան։ Դագաղին ծայրերը եւ կերոնները բռնած էին Մըսըրլը Մրէլ էֆ., Ն. Ալլահվէրտի էֆ., Ճիւմպիւշեան Գասպար էֆ., Մեղպուրեան Մկրտիչ էֆ., Տամատեան Սերովբէ էֆ., Թէհմիր էֆ., Չէքր պէյ, Նուրեան էֆ. եւն։ Եկեղեցին լեցուած էր խուռն բազմութեամբ մը։ Ի մէջ այլոց Հանր. Պարտուց վարչութեան կարգ մը պաշտօնեաներ՝ հանգուցեալ տիկնոջ բարեկամութիւնը վաստած ըլլալով փութացած էին իրենց վերջին յարգանքը մատուցանելու։ Ներկաներու մէջ կը նշմարուէին նաեւ Հանր. Պարտ. Վարչութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն Թօրգոմեան Գէորգ էֆ., Չկնտրանի Տնօրէն Ալի պէյ, Լեւոն պէյ Փափազեան, Ռոպէր էֆ. Եղիազեան, Գրիգոր էֆ. Խորեան, Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան, Լեւոն էֆ. Տէմիրճիպաշեան, հաշուակալ Հաճեան էֆ., Միհրան էֆ. Նրազեան, Միհրան Սէթեան էֆ., Չկնտրանի ընդհ. քննիչ Լօկօթիս պէյ, Էլմասեան էֆ., Միտհաթ էֆ., Մէհմէտ պէյ, Լեւոն էֆ. Խանճեան, Մ. Էքերլէ, Տքթ. Մասիս, Տքթ. Խնդիրեան, Իրօգրաս էֆ., Թաւմիկ էֆ. Սուրէնեան, Սամանճեան Ժորժ էֆ., Տիգրան էֆ. Բարաղամեան, Մկրտիչ էֆ. Թօգաթլեան, Էսայեան Մկրտիչ էֆ., Կարապետ էֆ. Փափազեան, Ալէքօ էֆ., Աղաթօն էֆ., Պեաօրի պէյ, Քեամիլ պէյ, Վիգթօր պէյ, Բարսեղ էֆ. Սթամպօլլեան, Բիւզանդ էֆ. Քէչեան, Ինճէճեան Գրիգոր էֆ., Անդրէասեան Մարտիկ էֆ., Սեփեան էֆ. Դուրթեան, Պեարօս էֆ. Բիւրքճեան, Մ. Ճարի, փաստաբան Մինէճեան էֆ., Ագիլեան Յակոբ էֆ., Յովակիմեան Դանիէլ էֆ., Զիյա պէյ, Րաշիտ պէյ, Նիկողոսեան էֆ., Մ. Վիտօ, Ճէմիլ պէյ, Պահրի պէյ, Լութֆի պէյ, Ճէմալ պէյ, Խաչիկ էֆ. Մուրատեան, Աբրահամ էֆ. Այվազեան, Ներսէս էֆ. Չօլաքեան, և Երամեան, Անդրէասեան, Յովակիմեան, Թէրզեան, Գարակէօզեան, Բարաղամեան եւ Տավուշեան ընտանիքին անդամներէն շատեր։ Մեռելական արարողութիւնը շատ յուզիչ եղանակաւ կատարուելէ վերջ Դիմաքսեան Սրբազան որ ի մօտոյ կը ճանչնար արդէն հանգուցեալ տիկինը, յուզիչ դամբանական մը արտասանեց գեղեցիկ բանիւ մը. Մայրութեան անուշութիւնը և ընտանիքի մէջ մօր ունեցած բարի ազդեցութիւնը բացատրեց և հանգուցեալ տիկնոջ մասին անդրադառնալով, թուեց անոր բարեմասնութիւնները ու բարեպաշտական ու եկեղեցասիրական բարի ու առաքինազարդ յատկութիւնները, և յատկանշեց անոր պարտաճանաչութիւնը իբրեւ զաւակագութ մայր եւ կատարեալ տիկին մը. «Զի, ըսաւ, ասկէ 48 տարի առաջ Տիկին Սանդուխտ երեսնամեայ ծաղիկ հասակին մէջ, կորսնցնելով իր ամուսինը Պետրոս էֆ. Երամեանը, իբրեւ գորովագութ մայր մը խնամեց, կրթեց իր զաւակները, Բերուզիկը՝ այն ատեն չորս տարեկան եւ Ղազարիկը այն ատեն վեցամեայ, որոնք այսօր ընկերական եւ ընտանեկան շրջանակի մէջ կարեւոր դիրքեր կը գրաւեն։ Ղազարոս էֆ. (Նազար էֆ.) այսօր Հանրային Պարտուց բարձր պաշտօնատարներէն մին՝ որուն կարողութիւնը և արժանիքը գնահատուած է նաեւ Վեհ. Սուլթանէն՝ և որ մեծ համակրանք կը վայելէ իր պաշտօնակիցներուն մէջ, իսկ աղջիկը Տիկին Բերուզիկ՝ ամուսին Սեփեան էֆ. Թագւորեանի, իբրեւ շնորհալի տանտիկին մը իր մօր օրինակին հետեւելով մեծցուցած է իր աղջիկները, որոնց երիցագոյնին Տիկին Սրբուհի Չեսարեանի հարսանեաց հանդէսին ճիշդ երկու տարի առաջ այս օրերուն մէջ ներկայ գտնուած էր հանգուցեալ Տիկին Սանդուխտ»։ Դամբանախօս Սրբազանը՝ հանգուցելոյն ունեցած հաւատքը և եկեղեցասիրութիւնը գնահատելով, ըսաւ թէ 11 տարիէ ի վեր մարմնոյն մէկ կողմէն կաթուածահար ըլլալով, երբեմն երբեմն իր բաղձանքով եկեղեցի կը բերուէր Ս. Պատարագ տեսնելու։ Տ. Հմայեակ Սրբազան գովեց նոյնպէս իր զաւակներուն, թոռներուն եւ իր փեսաներուն ջանքերն, թեթեւցնելու իր ցաւերը ծերութեան օրերուն մէջ, և վերջացուց երկնային հանգիստ մաղթելով հանգուցելոյն, և մխիթարութիւն՝ անոր զաւակներուն և պարագայից։ Ապա թափօր մը կազմուելով դագաղը եկեղեցիէն բակը հանուեցաւ ուր հոգեհանգստեան վերջին աղօթքը կարդացուեցաւ։ Ներկաները ցաւակցութիւն յայտնեցին Նազար էֆ.ի, Սեփան էֆ. Թագւորեանի և Գառնիկ էֆ. Չէնօրեանի։ Հանգուցելոյն դագաղը ապա մեռելակիր կառքի մը մէջ դրուելով բազմաթիւ յուղարկաւորներու հետեւողութեամբ Շիշլի փոխադրուեցաւ, ուր ամփոփուեցաւ յատուկ դամբարանի մը մէջ։ Հանր. Պարտուց Վարչութեան պաշտօնեաներէն Չէքր էֆ. Թուրքերէն դամբանական մը խօսելով՝ ցաւակցութիւն յայտնեց Նազար էֆ.ի եւ իր պարագաներուն։ Դագաղին վրայ ծաղկեպսակներ դրուած էին։

Երամեան, Թագւորեան և Չենօրեան ընտանիքները իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն այն ամէն ազգականաց և բարեկամաց որոնք հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ՍԱՆԴՈՒԽՏ Պ. ԵՐԱՄԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելով իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Այրի Տիկին Աղաւնի Յ. Գարաքէօզեան իւր ողբացեալ հօրաքրոջը Տիկին Սանդուխտ Երամեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու Օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս։

․*․ Կարապետ էֆ. Արսլէնեանի ընդ Օր. Էօժէն Յ. Գասպարճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէյ մէկ Օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս, Յարութիւն էֆ. Քէօմիւրճեան և Տէր եւ տիկին Գէորգ Պերպէրեան։ (Կնիք)

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Երկուշաբթի, կէսօրէն յետոյ, Օրթագէօյի եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ պսակադրութիւնը, առեւտրական հրապարակի վրայ իր պարկեշտ գործունէութեամբ ծանօթ Հրանդ էֆ. Խաչատուրեանի ընդ Օր. Տիգրանուհի Պաղտիկեանի։ Եկեղեցական արարողութեանց նախագահեց և այս ամուսնութիւնը օրհնեց Տ. Վահրամ Արքեպս. իր չուրջը ունենալով քահանաներ ու դպիրներ։ Կնքահայրն էր Թումիկ էֆ. Աւետիսեան։ Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ, հարսնեւորները Խաչատուրեան ընտանիքին բնակարանին մէջ յայտնեցին իրենց շնորհաւորութիւնները եւ պատուասիրուեցան պատշաճապէս։ Անձամբ ներկայ գտնուող պատուաւոր ընտանիքներէ զատ, որոնք իրենց շնորհաւորութեանց հետ իրենց նուէրներն ալ բերած էին, հեռուէն ալ բաւական թուով ազգականներ ու բարեկամներ նամակներով խնդակից եղած էին այս ամուսնութեան, բարեկամական սրտագին մաղթանքներով։

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ս. ԿԱՐԱՊԵՏԻ ՎԱՆՈՒՑ ԿԵՍԱՐԻՈՅ

Վարժարանիս ԺԸ. Տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ 1904 Սեպտեմբեր 1ին։ Ուսուցչական մարմինը կազմուած է կարող եւ պարտաճանաչ անձերէ։

Վարժարանիս մէջ զուտ ազգային կրթութեամբ կ'աւանդուին լեզուներ եւ գիտութիւններ։ Լեզուներն են՝ Հայերէն, Օսմաներէն, Ֆրանսերէն, Անգլիերէն և սկզբունք Գերմաներէնի։ Գիտութիւնք են՝ բաց ի զանազան կարեւոր ուսմանցներէ՝ բնական ու չափական գիտութիւններ, որոնք կ'աւանդուին ընդարձակօրէն եւ հիմնակապէս։ Գիտական ճիւղերու դասերն աւելի արդիւնաւոր ընելու համար վարժարանս ունի պէտք եղած անհրաժեշտ գործիքներու հաւաքածոյ մը։

Տարեկան թոշակն է (11) տասն ու մէկ Օսմանեան ոսկի, որուն կէսը կանխիկ կը գանձուի, և միւս կէսը վեց ամիսէն՝ նոյնպէս կանխիկ։ Մուտք տալու մը կ'առնուի մի անգամ համար՝ կէս Օսմ. ոսկի։ Թոշակաւոր ուսանողաց անկողինի, հագուստի ու ճերմակեղէնի վերաբերեալ ամէն առարկաներն ու ծախքերն իրենց վրայ են։ Իսկ գրական ու դպրոցական ամէն պիտոյք վարժարանէն կը հայթայթուին, ինչպէս նաեւ լուացքի, սափրիչի, բժշկի և դեղօրէից ծախքերը։ Ամենեւին նկատողութեան չեն առնուիր ձրի, կիսաթոշակ, և նոյն իսկ պակաս թոշակաւ աշակերտ ընդունելու համար եղած առաջարկութիւններն և անպատասխանի կը մնան ի սպառ։

Վարժարանիս դիրքն ու անխառն օդանչելի, օդն առողջարար, ջուրը մաքուր, ուսանողք կը վայելեն բոլոր ամենայնի հաճելի հանգստութիւն մը։ Փափաքելի է որ զուտ ազգային կրթութիւն աւանդող այս հաստատութենէն օգտուէին մօտակայ և հեռաւոր ծնողք։ Հեռաւոր քաղաքներէ եկող ուսանողք եթէ ուզեն արձակուրդի օրերը վարժարանիս մէջ անցընել, ասոր համար իբրեւ ծախք՝ բան մը չի պահանջուիր։ ՏՐԴԱՏ ԵՊՍ. ՊԱԼԵԱՆ

6—1

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

26 Յուլիս 1904

Հեռագրական գործակալութիւնը կը հաղորդէ թէ Բարիզի սակարանին փակման գիները չէ ստացած։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽՈՒԼ-ՀԱՄԲԵՐՈՒ և կայրերու համար բացուելիք վարժարանին ծրագիրը կատարելագործուած եղանակով մը պատրաստելու համար, Կայս. Իրատէով յանձնաժողով մը պիտի կազմուի նախագահութեամբ Պետական Խորհրդոյ Նախագահ Սայիտ փաշայի։

ՀԱՊԷՇ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Կայս. Թրկնապահ Ֆերիգ Ահմէտ Ալի փաշա առջի օր Պոլիս, Մէրսան, իր ապարանքին մէջ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Հապէշ պատուիրակներուն։ Հացկերոյթէն ետքը, Զօր. Մաշաշա և իր հետեւորդները Ահմէտ Ալի փաշայի կազմէ նկարուած իւղաներկ պատկերներու սալօնը երթալով իրենց հիացումը յայտնեցին անոնց մասին։

ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐԸ. — Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ աստիճանի բարձրացում ունեցող զինուորական սպաներ, թափուր ամսաթոշակի սպասելով, տարիէ մը ի վեր չեն կրնար ստանալ իրենց ունեցած նոր աստիճաններուն ամսաթոշակը, հրամայեց որ այդ կարգի սպաներուն իսկոյն վճարուի իրենց նոր աստիճանին յատուկ ամսաթոշակը։

ՍՆԱՆԿ.— Առեւտրական Բ. դատարանը սնանկ հռչակեց Մեծ-Շուկայ, Գալիփաքճըլարի մէջ, 207 թիւ թօհափի վաճառատան տէր Իպրահիմ Շէվքի էֆ.ն։ Ժիւմ քամիսէր անուանուեցաւ դատարանի անդամ Րիզա պէյ և ժամանակաւոր՝ փաստաբան Սաատէտտին Ֆէրիտ պէյ և Կարապետ էֆ. Այճեան։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ. — Ամրան այս տաք օրերուն, թաղապետութիւնները հրաման ընդունած են խիստ հսկողութիւն ի գործ դնել և ուշադրութիւն ընել որ խանութներու մէջ փտած միրգ եւն. չծախուի, առողջապահական պայմաններու հակառակ վիճակի մէջ գտնուող խանութները հսկողութեան. ասոնց տնօրէնները պիտի պատժուին։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱԼՔՈԼԸ. — Մայրաքաղաքիս ռուս. ընդհ. հիւպատոսին մէկ տեղեկագրէն կ'երեւայ թէ Ռուսիայէն Թուրքիա արտածուող նիւթերուն մէջ շատ կարեւոր տեղ մը կը բռնէ գինիի ալքոլը որ Թուրքիա արտածուիլ սկսած է 50-60 տարիէ ի վեր։ Ռուս. ալքոլ կ'ընդունին նաեւ Աւստրիա-Հունգարիա, Գերմանիա և Ռումանիա։ Օսմ. նահանգներուն վրայ այդ ալքոլին գտած ընդունելութիւնը պէտք է վերագրել իր յատկութեան և չափաւոր գինին։ Ռուս. ընդհ. հիւպատոսին կարծիքով, ռուս. այս արտադրութիւնը հետզհետէ աւելի մեծ ընդունելութիւն պիտի գտնէ Թուրքիոյ մէջ, ուր արդէն ալքոլի ռուս. վաճառականները համբաւ կը վայելեն և ուր պէտք է, կ'ըսէ, այդ նիւթին համար մթերանոցներ բանալ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՍՊԱՏԱԿՆԵՐԸ. — Տիմօ անուն հովիւը լեռը տանող աւազակներու հետապնդող ջոկատը անոնց հասեր է Զանոյ-Փաւնարի մօտ։ Ասպատակներէն մէկը սպաննուեր, մէկը վիրաւորուեր, իսկ միւսները փախեր են, հովիւը ազատուեր է։

ՈՃԻՐ. ԱՐԿԱԾ ԵՒՆ.

ԴԵՂԱՆԻ ԱՄԱԼ-ՓԱԽԱԻ...ՈՒՀԻՆ — Առջի օր, Բերա, Շիրակ ճամբան, Բարոլման վաճառատունը շատ չիք և նախնիափալ տիկին մը կը ներկայանայ, բարձրահասակ եւ փափկակազմ, որ 33 ոսկիի շրջագծեալ, բէլըրին եւն. կը գնէ, յայտնելով թէ դրամը Սանթօ-Մարիա եկեղեցւոյ երէցներէն մէկը պիտի վճարէ։ Ուստի ապրանքները կառայ վաճառատան պաշտօնեաներէն Սոֆօյլի և Ապտիւրրահմանի, որպէս զի մինչեւ եկեղեցիին դուռը բերեն։ Հոն հասնելէն, կ'առնէ անոնց ձեռքէն դնած նիւթերը եւ կ'ըսէ.— «Հոս սպասեցէք, երթամ ըսեմ երէցին որ գայ ճարէ դրամը»։ Եւ սակայն չիք, Ներսէս կազմ, ալ գող կինը անգամ մըն ալ չի դառնար, ու պարզ պատճառով որ եկեղեցւոյ միւս դուռնէն դուրս ելած եւ անյայտ եղած էր։ Հիմայ կը փնտռուի այս գող կինը։

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ.—Անցեալ շաբաթ օր Պիրէանի առջեւ ընդհարում մը տեղի ունեցեր է ռուս. 222 թիւ Թօրփիլանաւին եւ հելլենական «Ամֆիթրիթ» արշաւական զբօսանաւուն միջեւ և այս վերջինը մէկ մեզրի չափ բացուած մը ունեցեր է. բայց շուտով նորոգուեր է որպէս զի թագաւորին ճամբորդութիւնը յապաղում չկրէ։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ առաւօտ Ֆընտըգլըի մէջ պատահած հրդեհէն 15 տուներ եւ 5 խանութներ այրեր են։ Հրդեհէն որ արկածի արդիւնք է, «Իւնիքն օվ Լընտըն» 630 ոսկիի մաս մը ունի. իսկ «Ֆէնիքս Օթրիշիէն»՝ 500։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Ցորեն. — Գիները միշտ ամուր են և բարձրանալու հակամէտ։ Երէկ 17 վակոն եկաւ Անատոլուէն և 5 վակոն Ռումելիէն։ Առջի օր ծախուեցան 8 վակոն Ռումէլիի կակուղ ցորեն. օխան 36-36 ու կէս փարայէն, 1 վակոն խառն 32 ու կէս փարայի, մէկ վակոն ճերմակ Անատոլու՝ 38։ 2 վակոն ճերմակ Անատոլու էքսթրա՝ 37 ու կէս և 2 վակոն կարծր Անատոլու՝ 32 ու կէս փրյ.։ Օտար գլխաւոր հրապարակներու մէջ գիները կը մնան նմանապէս ամուր եւ բարձր։

Ալիւր. — Գիները հաստատ են։ Երէկ Մարսիլիայէն 1000 պարկ հասաւ։ 1200 Ռումէլիէն և 1200՝ Վառնայէն։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՎԼԱՏԻՎՈՍԹՈՔԻ ՏՈՐՄԻՂԻՆ ՃԱՅԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՆԳԼ. ՇՈԳԵՆԱՒ ՄԸ ԸՆԿՂՄԱԾ ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՃԱԿԱՏՏՆԵՐԱՄԱՐ

ՌՈՒՍԵՐԸ ՄԻՇՏ ԿԸ ՆԱՀԱՆՋԵՆ

ՃԱՊՈՆԱՑՒՈՑ ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ
ՊՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ԱՌՋԵՒ

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼԷՆ
(«Մուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ԹԻԷՆՑԻՆ, 25 Յուլիս.— Ուիթէր կ'ըսէ թէ՝ գրոյցի մը նայելով, Ռուսերը երէկ սկսան հեռանալ Նիւչուանկէն, Զօր. Քուրոբաթքինի հրամանով։

ԹՕՔԻՕ.— Ուիթէր կը ծանուցանէ թէ Վլատիվոսթօքի նաւաբաժինը երէկ Իծուի մօտ ընկղմեր է անգլ. «Նայթ Քըմէնտըր» շոգենաւը, որ Եօքոհամա կ'երթար։ Շոգենաւին նաւաստիները այսօր Եօքոհամա հասան «Ցինուէ» շոգենաւով, բայց Եւրոպացի ճամբորդները վար դրուած են Ռուսերուն կողմէ։

ՀԱՄԲՈՒՐԿ.— Համպուրկ-Ամերիկա ընկերութեան «Արապիա» շոգենաւը, որ Ամերիկեան Ընկերութեան մը կողմէ վարձուած էր, բռնուեցաւ Ռուսերուն կողմէ։ «Արապիա» գերմանական դրօշով Մայր. Արեւելք կ'երթար։

ՍԻՒԷԶ.— Անգլ. «Արտովա» շոգենաւը, որ հոս հասած է ռուս պատերազմական դրօշով և ռուս սպաներով ու զինուորներով, այս իրիկուն ազատ պիտի թողուի։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ
(«Մուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռուսերը պարպեցին Նիւչուանկը, զայն կրակի տալէ վերջը։

—Բուռն ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ Թաշիչաօի մէջ։ Ռուսերը յաղթուեցան և դէպ ի Հիաօ-Եանկ քաշուեցան։

—Նիւչուանկէն լուր կուտան թէ կարեւոր ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ Բորթ Արթուրի մէջ։ Ռուսերը կատաղի դիմադրութենէ մը վերջը ստիպուեցան թողուլ կարգ մը կարեւոր դիրքեր։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Զօր. Զախարոֆ կը հեռագրէ թէ Ռուսերը Յուլիս 23ին գրաւեցին Ֆաւքանլինկի կիրճը, բայց յաջորդ օրը ճապոնական մարտկոցները բուռն կրակ մը ըրին Տաշարօնի բերդաքաղաքին դէմ, որ Սիւօքայլինկի հիւսիսակողմը հաստատուած է։ Ռուսերը քանի մը ժամ դիմադրելէ վերջը դէպ ի հիւսիս քաշուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Չորս օրէ ի վեր չորս Եանկ կռիւներ տեղի կ'ունենան Լիաօ-Եանկի ճամբուն վրայ։ Զօր. Քէլլեր եւ քաշուած է։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Վլատիվոսթօքի տորմիղը ընկղմեց անգլ. «Նայթ Քօմէնտըր» շոգենաւը, բայց ազատեց նաւաստիները։ Երկու ճապոնական փոխադրանաւեր ալ ընկղմուեցան։ Ռուսական տորմիղը բռնեց նաեւ գերմանական «Արապիա» շոգենաւը և անգլիական ուրիշ նաւ մը, որուն անունը յայտնի չէ։ Տորմիղը այսօր նշմարուեցաւ Քացուկուրայի բացերը, ուրկէ դէպ ի Արեւելք կ'ուղղուէր։ Յուլիս 24ի կէսգիշերէն վերջը տորմիղը Քոյուքա կը գտնուէր։

ԼՈՆՏՈՆ. — Պ. Պալֆուր Երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարեց թէ Միջազգային Օրէնքի մեկնութեան մասին նպաստաւոր լուծում մը հաւանական է, որով պիտի կարգադրուի պատերազմական աւարներու խնդիրը։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ.—Ջիֆուէն հասած հեռագրի մը նայելով, Զօր. Օքու շահեր է Թաշիչաօի մէջ տեղի ունեցած ճակատամարտը։ Այս յաղթութեան հետեւանօք Ռուսերը քաշուեր և Ճապոնցիները գրաւեր են Թաշիչաօն, շրջականները եւ Նիւչուանկը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիոյէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ ծովակալ Քամիմուրա Թօքիոյի բացերը հանդիպած ըլլալով Վլատիվոսթօքի նաւաբաժնին, բուռն ճակատամարտի մը բռնուեցաւ անոր հետ։ Արդիւնքը յայտնի չէ։

— Բեդերսպուրկէն հասած հեռագիրներու նայելով, Զօր. Քուրօքի 80.000 հոգիներէ բանակով մը կտրեր է Զօր. Քուրոբաթքինի նահանջի գիծը։

—Յուլիս 23ի գիշերը նաւամարտ մը տեղի ունեցաւ Բորթ Արթուրի մէջ։ Կ'ըսուի թէ արդիւնքը Ռուսերուն աննպաստ եղած է։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Պալթիկի տորմիղին Բ. Նաւախումբը ճամբայ պիտի ելլէ օգոստ. 6—12ին։ Կ'ըսուի թէ այս նաւաբաժինը աւելի արգիլուած նիւթ փոխադրող նաւերը պիտի բռնէ, քանի որ հին մարտանաւերէ կը բաղկանայ։

—Զօր. Քուրոքի դէպի հիւսիս — արեւելք կը յառաջանայ։ Ռուսական ջոկատները Մուքտէն կը քաշուին։ Ռուսերը պարպեցին Օքեայանը։

—Ռուսական «Սմոլէնսք» յածանաւը կրակ ըրաւ անգլ. «Արտովա» շոգենաւին վրայ։ Այս վերջինը կեցած չըլլալով, ռուս յածանաւը թնդանօթի երկու հարուած պարպեց և յետոյ բռնեց անգլ. նաւը։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

Այս գիշեր ուշ ատեն հետեւեալ հեռագիրները հաղորդուեցան մեզի.

ԱԺԱՆՍ ՖՈՒՌՆԻԷ

ՊԱԼԹԻԿԻ ՏՈՐՄԻՂԸ ՊԻՏԻ ՂՐԿՈՒԻ

ԹԱՇԻՉԱՕԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

5000 ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԵՒ ՎԻՐԱՒՈՐՈՒԱԾ

ԲԱՐԻԶ, 26 Յուլիս. — Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ՝ վերջնապէս որոշուած է որ Պալթիկի տորմիղը Քրոնշթատէն ճամբայ պիտի ելլէ մօտ օրէն, Մայր. Արեւելք երթալու համար։ Տորմիղը Սուէզի ջրանցքէն պիտի անցնի։

—Բեդերսպուրկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ երկու օր տեւող ճակատամարտէ մը վերջը, Ռուսերը պարպեր են Թաշիչաօն։ Ռուսերուն կորուստն է 2000 հոգի սպաննուած կամ վիրաւորուած եւ Ճապոնցիներունը՝ 3000։

—Բեդերսպուրկէն լուր կուտան թէ պետական երկաթուղիներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը հրաման տուած է փութացնել Պայքալի չուրջը շինուող երկաթուղին։

ԵՐԵՔ ՏԱՐԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԱՐԻԶ.—Բեդերսպուրկէն լուր կուտան թէ ռուս զինուորական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի որ ռուսաճապոնական պատերազմը երեք տարի պիտի տեւէ, և թէ ըստ այնմ պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Փուէնոս-Այրէսէն կը հաղորդեն թէ Արժանթինի «Կարիպալտի» և «Բիւրէյտօն» յածանաւերը մասնաւորի մը ծախուեր են, բայց բուն գնորդը ռուս կառավարութիւնն է. (Շաբաթ մը առաջ գրած էինք.—(Մ. Խ.)։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վլատիվոսթօքի նաւաբաժինը գերմանական նաւ մը բռնեց, որ 50,000 պարկ ալիւր կը փոխադրէր։

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼԷՆ

(Քոնսթանթինօբլի հեռագրական գործակալութիւնը այս գիշեր ոչ եւ է հեռագիր չհաղորդեց։)

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		92.09
Ամենէն բարձր գինը		92.22
Երէկուան վար գինը		92.05
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	120.12½
Երէկուան բարձր գինը		120.37½
» վար »		120.12½
Քարտիֆ	»	511.
Էժիպսիէն Քրէտի Ֆոնսիէ	»	279.
Լօթիում	Ֆր.	47.75
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	427.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	5.95
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	492
Թրանսվաալ	Ֆր.	95.
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.09
Անգլիական ոսկի		109.31
Ֆրանսական ոսկի		87.07
Քրիմիք		51.05
Բօլ		90.
Ռուսլի թղթադրամ		8.67
Լոնտոն 3 ամիս		110.15
Բարիզ		22.87½
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ		
ԲԱՐԻԶ 16 Յուլիս		
Քրէտի Լիոնէ		1137.
Իտալ. Ռանթ		102.80
Օսմ. Մաքս		459.50
ԼՈՆՏՈՆ, 13		
Օսմ. քօնս. ունիֆիյէ		84.63
Անգլ. քօնս.		88.63
Պանք Օթթոման		12.63
Չէք Բարիզի վրայ		25.35
ՎԻԵՆՆԱ 13		
Ռուս. Երկթ.		127.
Օսմ. Րէժի		241.50
ՊԵՐԼԻՆ 13		
Ռուս. Երկթ.		128.30
Անատ. »		103.30
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ		29.29

ԼՈՒՍԱՎԱՌՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Վեհ. Կայսեր Գահակալութեան տասնգամեայ տարեշրջանի առթիւ կատարելիք խրախճանութեանց համար, Պաղչէզարաւ Պին Պիր Զէնիէ վաճառատունը պատրաստեալ ունի զանազան տեսակ եւ գոյզգոյն լապտերներ, պաթիթայի վրայ գեղեցկօրէն նկարուած Օսմ. դրօշներ, Վեհ. Սուլթանին կենաց արեւշատութեան համար ազօթքներ կրող վերտառութիւններ, եւ լուսավառութեանց եւ զարդարանքներու յատուկ զանազան պիտոյքներ, որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին նոյն վաճառատան մէջ։

Վեհ. Կայսեր համար բարեմաղթ. ղրշ.
Թռկան վերտառութիւններ 5
Կայս. Թուղթայի ձեւը 5
Օսմ. գինանշան գունաւոր 15
Օսմանիկէ պատուանշան 10
Մէտալիայէ » 10

Վերոյիշեալ 5 վերտառութիւնները եւ գեղեցիկ պաակերները մէկտեղ առնողները 40 ղրշ. եւ գնաւորներէ յանձնարարութիւն ընդունողները թղթատարի ծախքով 45 ղրշ. պէտք է ղրկեն։

20—7

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՃԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԻՆ

ԱՋԴ. — Բեւմլիի երկաթուղւոյ պարտաթուղթերու 207րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 19]1 օգոստ. 1904ին, ճիշդ կէսօրին, Հանր. Պարտուց վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, հրապարակային նիստով եւ Օսմ. Դանքային մասնակցութեամբ։

Կ. ՎՈԼԻՄ, 7]20 1904 8—6

Ա Զ Դ

Կաշէ պատեանի մը մէջ դրուած երկու երկայն բանալիներ կորսուած են։ Դտնողութիւ վարձք մը պիտի արուի այն մարդուն որ «Լէվընդ Հերլա»ի խմբագրատունը կը տանի զանոնք։

Կ. Պոլիս Ծուխ 1904 8—7

ՏՔԴ. Ց. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մօրթի, գաղտնական ախտ, այրուածք և կիներու ծննդական գործողութիւններ եւլն., հիւանդութեանց

Ծիչեալ բժիշկը որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գամպէտմունիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ, որ վերոյշեալ հիւանդութիւնները այնչափ առատ տեսած էին, եւ որ հինգ տարի չափ ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած եւ գործնական փորձեր կրած է, եւ այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարմաք գաւառ, Թիւ 10, եւ կէսօրէն մինչեւ ժամը 11 կը գտնուի Պահէզաբաշ Բիւչիւքխան դերատունը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինգած ըլլան։ 100—33

Ուրբաթ օրերը ձրի աղքատները։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄՃԻԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Գալիս Մահմուտ Փաշայի գլուխը, 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հագուստի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ եւ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյթներու եւ անուան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատան մէջ։ Կը գտնուին ճնեու ֆռնաան եւ ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերքներ։

Դուռները եղած յանձնարարու. թիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ աժան են։ 104—60

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնուած կեդրոնատեղին Բեղերպուրկ, իրեն յատուկ չէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի կեանքի վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈՒՆԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ, Ա-ՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈՒՆԿԱՑՐՈՎ եւ ՇՈՒՆԵՆԱՒՈՎ ՈՒ-ՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաև ՀԱՑԵԼԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կատարելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամբողջովին վճարուած	10,666,667 ֆրգ.
Երաշխաւորութեան գումար աւելի քան	137,300,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուղնեբուն վճարուած դրամագլուխ եւ հատուց հատուցում	282,000,000 »
1902 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագրութիւն եւ տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա,
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը ՆԿ

NORTH BRITISH & MERCANTLE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1809 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	16,898650	» »
1902ի հատոյքը	3,550,883	» »

NORTHERN ASSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836 ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	6,523,504	» »
1902ի հատոյքը	1,515,600	» »

Վնաս 41,000,000 Անգլ. ոսկին կանցնի

Այս ընկերութիւնը հաւաքարար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հակայ դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւլն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՑՄԱՆՆԵՐՈՎ ԻՐԱՆ ՈՒՂԻՂԻՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ՔԱՌԱՍՈՒՆԸ ՄԷԿ ՄԻԼիՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԹԱՑ — MARITIME INSURANCE Co Ltd

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 160000

Այս ընկերութիւնն ևս չղեցնաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամադրարներն ինչպես նաև ամենուրեք ցամաքամուղ ընթացող ինչքերը խիստ չնչին եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼԻՈՑ, Գ. Ց. ՍԵՐՈՐԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի Փաշա խան թիւ 22։

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԵՆԱՑ. ՀՐԴԵՀԻ, ԾՈՎԱՑԻՆ

ԿԱՅՍ. ԲԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՄԱՏԱՏԵԱԼ ՎԻԵՆՆԱ, 1860ԻՆ

Գրասենեակ Հաճօբաչօ խան, Թիւ 52, 53, 54, 55, 56

ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

Ֆէնիքս Օթրիշիէն Ընկերութեան կենաց ապահովագրութեան օրինակ մը. 35 տարեկան մէկը որ կուզէ ապահովագրուիլ Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութեան 20000 ֆր.ի և քառնորհինգ տարուան համար, տարեկան 925.80 ֆրգ. պիտի վճարէ և պայմանաժամուն պիտի առնայ 31266 ֆրգ. հնգուն դրամ ամփոփովին։ Իսկ եթէ մեռնի, զոր օրինակ 10 տարիէն, իր ժառանգորդները անմիջապէս պիտի առնան 21314.62 ֆր.։

Այս ամէն գումարները ԱՆՈՒՄԱՆԱԿԱՆ չեն, այլ ԻՐԱԿԱՆ, և Ֆէնիքս Օթրիշիէն ընկերութիւնն այս գումարներուն վճարումը կ'երաշխաւորէ։

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՑՈՒՆ ՆԱԼ Ա.ՁԴ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ՍՕՖԻԱ

Գրամ ուխ եւ պահեստի գումար ֆր. 7,500,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Գրէտի Լիօնէ	Կ. ՊՕԼԻՍ	Ակկէ Աստրիեն Պանք	ԼՈՆԴՈՆ
Օսմ կայս. Պանքա	ԲԱՐԻԶ	Ակկօ Էճիբշըն Պանք	ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ
Տհօյչ Պանք	ՊԵՐԼԻՆ	Պանք Նասիօնալ	ՍՕՖԻԱ

Պալքան Ընկերութիւնը թէ Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառներու մէջ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով ՀՐԴԵՀԻ, ԿԵՆԱՑ եւ ԾՈՎԱՑԻՆ ապահովագրութիւններ կը կնքէ, եւ պատահած ՀԱՏՈՒՑՆԵՐը տեղւոյն վրայ անմիջապէս կը հատուցանէ։

ԹՈՒՐՔԻՈՑ համար Ընդհ. գործակալ՝ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։
Ղալաթիա, Պանք Օթօմանի դէմ Թահտապրան խան 30—4

ՈՒԷՍԴՐՈՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հաւաքուցած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պարտատ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրդեհներէն վնասներ գոհա. և ֆէմ. քիչերեթեանց վճռեալ գումարէ ը 100,000ին տակ չի

ՈՒԷՍԴՐԸՆ Ընկ. ը հրդեհի դէմ ամէն կարգի գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՒՈՒՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պօլիս, Սուլթան համամ Բաւած Գաթըրը օղլու.

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատասխանատու գործակալներ կը փնտռուին ԴԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատասխանատուները՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%ին աւելի չէ, մինչդեռ «ՈՒԷսդրըն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցած վրայ։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԷ ՎԵՐՋԸ՝ ՋՕՐՈՒԹԻՒՆ

Երբ տէնդը և երկպէն հիւանդութիւններ և անհանգստութիւններ որոնք մարդիկը տկարացուցած և ընչհանուր անզօրութեան մէջ ձգած են, ի չարէ մարդ զգացուցէք բանի մը կարօտ է որ զինքը շուտիւ կատարեալ առողջութեան հասցնէ։

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ առաջին կարգի զօրացուցիչ դեղ մըն է և իրեն հաւասարը չկայ։ Ասկից յետ տեղատի կուտայ ի թէ մարսողութիւնը կը շտապէ։ Մարմինը կը զարգացնէ և նոր արիւն կուտայ, կենսադրութիւնը կը վերականգնէ և հիւանդութեան դիմադրելու համար ընդհանուր զօրութիւն կուտայ։ Ըսգօթի Բաղադրութիւնը թէ կեղտակուր և թէ դեղ է, ու տարացած զգուեցնող մը կարօտ ունի եւ զօրութիւնը առատապէս կը մատակարարէ, և սաոր անհամար օգտակար գործողութիւններ ստուգիւ զարմանալի են։ Աննտարակոյս մեծ վաճառքի մէջ գոյութիւնը երբ մը և գաւալ կը կորնչին և հետեւապէս դուռմը պիտի չի կարենայ որ հիւանդութիւններու դիւրաւ զոհ կ'ըլլայ։

ԸՍԳՕԹԻ ՌԵԶԻՆՈԼ ԹՈՒՐՔԻՈՒԹԻՒՆ

բոլոր կերակուրներու զօրութիւնը կը պարունակէ, դիժի վատնումը կը գադրեցնէ և առողջացնս մը կը կազմէ։ Ընդ միշտ վարդագոյն փաթեթի մը մէջ և վրան այս պատկերով կը գտնուի։

Ծիչերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։ 25

Բոլոր դեղատուներէն և դեղագործներէն կը ծախուին։

10—1

ՀԱՃԻ ՍԱՐԻՄ ՈՐԴԻՔ

Վաճառատուն օսմանեան եւ եւրոպական շահարեղէններու

Բերա, Թագսիմ, Թիւ 52 և 54

Այս հռչակաւոր վաճառատունը որ բազմապատկած է իր բոլոր ապրանքի տեսակները, կը տառնձնէ նաև հարսնիքներու, կնեւնքներու, տնային հանդիսութեանց, ինչպես նաև նմանօրինակ ամէն տարիներու մէջ պէտք ըլլալիք շաքարի, անուշեղէնի, լիքէօռի, մսերու և ուրիշ նիւթերու հայթայթումը, ինչպէս նաեւ պատարկութիւնը։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— «Հաճի Սարիմ որդիք» վաճառատունը ս'չ Բերայի մէջ, ս'չ ալ ուրիշ տեղ մասնաճիւղ չունի։ 100—13

ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆԸ ՋՕՐՈՒԹԻՒՆ Է

Ամէն մարդ կրնայ քիչ ժամանակէն գեղեցկութիւն առնել, ամէն օր գործածելով հնդկական հրաշալի ածուցը,

ԲԱՆԱՔԻՍ

ԲԱՆԱՔԻՍը կ'անհետացնէ մօրթին վրայի կարմիր բիծերը, ցաները (lentilles) եւլն.

ԾԱԽՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՎ
1 տուզը կ'արժէ 2.25 ֆրգ.

Կը գտնուի դեղատուներու, դեղի մթերանոցներու, անուշեղէնեաց վաճառատուներու մէջ։ Մեծաքանակ կը վաճառէ S. Albahary & Cie. Vienne I (Autriche) 10—4

ԶԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ

ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ

ԹԻՒ 14 — ԹԻՒ 14
ԿԷՕՄՐԻՒԿԻ — ԹԻՒ 14

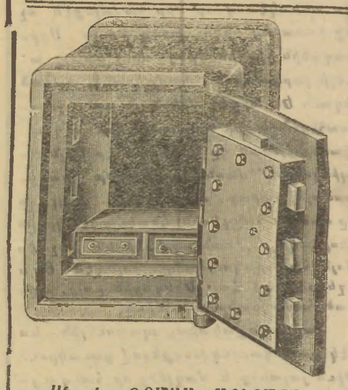
Այս սիկառի թուղթերը որոնք խառիսխն նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տեսակութեան հետեւանօք մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, չատ մը կեղծերը երեւան եկած են, կեղծարարներու դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են եղեւ, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն թուղթերու տեսակին, ինչպէս նաև թիւթիւն կէօմրիւկի թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետեւ ծխատ վաճառներէ ամենէն աւելի սակ չունեցող փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, եւ մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր քաշել կ'աչխատին։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընել խաբրիսխ նշանին, և թիւ 34 թիւթիւն կէօմրիւկի պղտատային վրայ իր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-60

Տ.ՔԴ. Բ. ԷՄԻՐԶԷ

Տ.ՔԴ. Բ. Էմիրզէ, որ իր բժշկական ուսումը առած է Բարիզի մէջ, և 15 տարի չարունակ իր արհեստին մէջ մեծ փորձառութիւն և համբաւ չահած է, այժմ մայրաքաղաքս եկած է և հաստատած Բերա, Գէօյիւք-Բարմաք-Գափու, Թիւ 16 տունը, Մանագէտ է մանկաբարձութեան և կիներու հիւանդութեանց բուժման մէջ, եւ այդ հիւանդութիւններէն զատ, նորագոյն մեթոտներով կը բուժէ նշային և հագեսկան ամէն կարգի հիւանդութիւններ, մանակի մանդամալուծութիւն, եւն.։

Ամէն գաս, ասկարի և օսմանական խոյլ (արքաս) հիւանդութիւնները՝ առանց գործողութեան՝ նոր դրութեամբ մը կը դարմանէ՝ տեղը առանց յայտնի ընելու։

Տ.ՔԴ. Էմիրզէ էֆ. կը գտնուի Բերա, Պէօյիւք-Բարմաք-Գափու, Թիւ 16 տան մէջ, ուր կիրակիէն զատ ամէն օր կէսօրէն վերջը ժամը 1էն մինչև 4 հիւանդ կ'ընդունի և ուրբաթ օրերն ալ ձրիաբար կը դարմանէ աղքատներ։ 25—6

Անգլիոյ ԹՕՄԱՍ ՍՓԻՏՄՈՐ Տան դրամարկղները, որոնք պողպատէ չինուած են, կատարելապէս կը դիմանան գողերու և հրդեհի դէմ։ Այս դրամարկղները անգլիական միւռ դրամարկղներէն 40% աւելի ածան են։

Դեմիր Գ. Ճորճ Գէյքըր եւ Որդի, Հօրատանճի խան, Սիրքէճի, Պօլիս։

Սքիմար դրամարկղները կը գործածուին անգլիական կառավարութեան զանազան պաշտօնատուներուն եւ վարչութիւններուն կողմէ։

ՀՄԱՅԵԱԿ ՔՀ. ԷՓՒԼՐՃԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ

Ա. հատոր 3 ղրշ. Բ. հատոր 5 ղրշ.

Մայն դասագիրքը որ մեծ ընդունելութիւն գտած է Ազգ. վարժարաններէն, և. տպագրութեան հատած է։ Վերջերս հրատարակուած է կարեւոր փոփոխութեամբ։ Կը ծախուի Կ. Պոլիս՝ Մարգարեան գրատուն։ 10—6

ԹԵՐԹՕՆ «ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»ի (125

ՄԱՐՄԱԼ

ԿԱՄ

ԳԱՂՏՆԻՔ ՆՈՐ ԲԱՐԻԶԻ

11.

—Վաղն եմ որ այս մարդը ձեր գթութիւնը պիտի հայցէ և ձեր ներողամտութեան պիտի ապաւինի։ Եթէ բան մը ըսէ, կը խնդրեմ որ պատասխան չտաք։

Ասոր վրայ գլուխը հաստատութիւն չորացնց։

Դուռը բացուելով, բանտարկեալը պահապան մը հակողութեան տակ ներս մտաւ։

Այս մարդը՝ իր յանցապարտութեան համար չատ չտաքած վիճակ մը չէր։ Բանտարկուելէն ի վեր պաղարիւն ընթացք մը բռնած էր, այն մտածումով թէ ատով պիտի կրնայ իր վրայ կատած չհրաւիրել, և, ինչպէս որ որոշած էր, ամէն բան պիտի ուրանար։

Մեննակէն ներս մտնելուն՝ երբ տեսաւ իր աէրը որ հոն նստած էր, աչքերը վար ծռած ուղղակի անոր մօտենալով՝ ազերալից ձայնով մը ըսաւ.

—Շատ չնորհակալ եմ որ հոս հաձեր էք գալ, պարո՛ն։ Կը յուսամ որ դուք ալ պիտի վկայէք թէ ձեր ծառայութեան մէջ գանուելէս ի վեր ո՛ր տարիքան պատասխան եղանակով չարժած եմ։ Հարկաւ կը հաստատէք թէ բոլոր-ովին սխալ տեղ մը եկած ինկած եմ։

Շամպուէ՝ զայրոյթով.—Այդ կարգի խօսքերու պէտք չկայ, անուննիդ ինչ է

Սպասաւորը՝ վարանելով. — Ֆիլիբ Մարթէն, պարո՛ն։ Իմ աէրս եղած է իմ վկայագիրներս և կրնայ հաստատել թէ անունս Ֆիլիբ Մարթէն է։ Կը խնդրեմ որ երբ ազատ արձակուիմ, հրաման ընէք որպէս զի ինծի վերադարձնեն այդ վկայագիրները, որովհետեւ վրան խստզարկելով՝ ձեռքէս առին այդ վկայականները։

Շամպուէ.—Ձեր վկայագիրները առին ձեր ձեռքէն, հա՞։ Ըսել է որ ձեր քովը պահած էիք զանոնք։

Սպասաւորը.—Այո՛։

Շամպուէ.—Տարօրինա՛կ բան։ Ըսել է պարահանդէսէն եռքը միաք ունէիք Գ. որ Բալերաօայի քովէն երթալ, ապնա՞ն է։

Սպասաւորը.—Ո՛չ, պարո՛ն։ Ինծի սովորութիւն ըրած էի սկիզբէն ի վեր քովս պահել այդ վկայականները։

Շամպուէ.—Այդ ընթացքը կը ցուցընէ թէ չատ չրջահայեաց մարդ մըն էք։ Սակայն ըսելիք չկայ։ Բայց ըսէք տեսնեմ, այս գիշեր ինչո՞ւ այդքան կանուխ տուն վերադարձաք։

Սպասաւորը.—Պարահանդէսը եղած ատենս վրաս մէկէն ի մէկ գէշութիւն մը եկաւ։

Շամպուէ.— Ախկա՛ւ երբ պատրաստակ մը կրնայ ըլլալ։ Մինչեւ պարահանդէսին վերջը ձեր սիրտը սպասել՝ ձեր պարտքն էր։ Բայց հիւանդութիւնը պարտականութեան չի նայիր։ Երբ մարդ հիւանդ ըլլայ, բնական է, ուզէ չուզէ իր պարտքը չկրնայ կատարել։ Ըսել է ազդով վերադարձաք, հա՞։

Սպասաւորը.—Այո՛, պարո՛ն, բնականաբար եւս, ծառայ մը, չկրնար իմ սիրտս կատքին մէջ նըստուիլ։

Շամպուէ.— Իրաւ որ, սպասաւորի մը չկրնար սիրտը առանց ընթացք մը։ Բայց գոնէ ձեր երթալը իմացուցիք կառապանին։

Սպասաւորը.— Ո՛չ, պարո՛ն, չէի գիտեր թէ ո՛ւր է կառքը։ Օգը ցուրտ, և միւս կողմէ իմ վիճակս ծանրութիւնը զգալէք եղաւ որ չկարենամ ա՛յնքան կառքերուն մէջէն մեր կառքը փնտռել։

Շամպուէ.— Իրաւունք ունիք։ Մտածած էի թէ մէկէն ի մէկ գէշութիւն մը եկաւ էր ձեր վրայ։ Ըսել է առանց վերադառնալուդ անմիջապէս անկողին մտաք, հա՞։

Սպասաւորը՝ վարանելով.— Ո՛չ, անկողին մտնելու առնս պարոնը վերադարձած էր։

Շամպուէ.— Շատ չհասկ կը խօսիք կոր։ Մարդ հիւանդ ըլլայ նէ զգեստները կամաց կամաց կը հանէ... հիմայ ինչպէ՞ս էք, նայիմ։

Սպասաւորը պատասխան մը տալու համար բացէ մը վարանեցաւ։

Սպասաւորը հակկաւ որ ասոնք պատասխանական պաշտօնեան իրեն հետ առանկ մեղմիւ վարուելով՝ կ'ուզէր բերնէն բան առնել, պատասխանատուութեան տակ ձգող խօսքեր ընել տալ իրեն։ Ուստի կ'ուզէր զգուշութեամբ պատասխանել, և վայրկեան մը մտածելէ եաքը։

—Հիւանդութիւնս անցաւ, բաւ։

Շամպուէ.—Մէկ մըն ալ կ'ըլլէն կ'ըսեն թէ սովորական բանը առողջական պայմաններու հակառակ չինուած է։ Ինչ մեծ օխալ։ Ընդհակառակն այս բանին մէջ գիշեր մը պահիլ՝ ինչ հիւանդութիւններ ազդեցած է։ Ասոր փորձը տես անմիջապէս։ Այս կէս գիշերին եաքը ա՛յնքան գէշ էիք որ ոտքի վրայ կենալդ անգամ տանին չուներ նէիք։

«Հիմայ թէեւ ցրտկ չէ եղած առաջին, բայց տես ազդեցեր էք, և հիւանդութենէն հետք մը չէ մնացած։ Ձեր դէմքը հիւանդի ս ու է արտայայտութիւն չունի։ Ընդհակառակն չատ առողջ, չատ կայտառ էք։

Սպասաւորը.— Պարո՛ն, ինծի հետ կրնաք ուզածնուդ չափ զուարճանալ։ Աճիկա չեմ կրնար արգիլել։ Բայց նորէն կ'ըսեմ ձեզի թէ այս գիշեր չատ տաքկ տանդ մը ունեցայ։

(Շարունակելի)